

DIRVA

THE FIELD
Nr. 40
October-spalio 4, 1956
Cleveland, Ohio

DERLINGOJI VASARA

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Kiek atsimenu, po praėjusio karo nė viena vasara Amerikos lietuvių gyvenime nebuvo tokia judri ir įvairiais darbais derlinga, kaip praėjusioji 1956 metų vasara. Tiesa, kiekvienu metu vidurvasariais ar rudeniais vis šis tas įvykdavo, tai koks seimas ar suvažiavimas ar šiaip paminėtinasis įvykis. Bet niekad nebuvo jų taip gausu tuo pačiu laiku, tokių įvairių ir svarbių.

Birželio mėnesio pradžioje pas mus į Ameriką atvyko Lietuvos Diplomatijos Šefas ministras Stasys Lozoraitis su ponia ir vėliau lankėsi įvairiose gausesnėse Amerikos lietuvių kolonijose bei Kanadoje, kur kiekvienoje vietoje ta proga įvyko įdomių pobūvių ir mūsų visuomenei buvo išryškintas Lietuvos laisvės tarpusavio ginčų, polemikos ar demagoginių pasiūlydymų, bet ramiai ir rimtai jį nušveičiant).

Netrukus Washingtono buvo įteikta Amerikos lietuvių studentų praveistoji 36,000 parašų petijcia, atkreipianti dėmesį dėl genocido Lietuvoje. Didžiausią šios peticijos pravedimo akciją atliko lietuvių studentų Santaros organizacija, kuriai draugiškai talkininkavo kitos lietuvių studentų draugijos.

Birželio 16-17 dienomis Washingtono taip pat praėjo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos organizuotasis antrasis Lietuvių Sąskrydis, kultūriniai ir politiniai viena iš žymiausių lietuviškų manifestacijų Amerikos sostinėje.

Po to svorio centras netrukus persikėlė į Čikagą, kur birželio 30 d. įvyko pirmasis Amerikos ir Kanados lietuvių Kultūros Kongresas, o liepos 1 d. praėjo lietuviškų dainų didžioji Dainos šventė, pirmas ir vienas iš gražiausių tokio masto įvykių Amerikos lietuvių gyvenime... Nors ir praėityje Amerikos lietuviai surengdavo Dainų šventes su apvalkščiojimais, bet ne tokio masto.

Tuo pačiu metu Amerikos Senato plenumo posėdyje buvo užgirtas pateiktas sumanymas pavergti tautų laisvinimo ir jų kultūros reikalams skirti 20 milijonų dolerių; prie to sumanymo iniciatyvos ir pravedimo aktyviai prisidėjo Amerikos Lietuvių Taryba, už ką mes visi turime ją pagirti, nežiūrėdami kartais mūsų tarpe pasitaikančių nuomonių skirtumų kitais klausimais.

Dar po savaitės svorio centras persikėlė į Detroitą, Michigan, kur Statler viešbutyje įvyko stambiausias Amerikos lietuvių organizacijos — SLA seimas, o jo metu savo atskirus seimus atliko dar kitos organizacijos, kaip Tėvynės Mylėtojų draugija, Sandara.

Praėjusią vasarą turėjo suvažiavimų ar platesnių pasitarimų ir kitos Amerikos lietuvių organizacijos: Katalikų Federacija, Studentų Sąjungos, Vyčių, Skautų, Studentų Santaros ir t.t. Tai tiek iš tikrųjų ir tiek iš "šiaudinių" katalikų tarpo...

Visa tai savo laiku buvo aprašyta mūsų spaudoje plačiau ar siauriau. Ir aš bijau, kad skaitytojas nepakaltintų manęs, jog grįžtu prie tų "pasenusių" dalykų. Bet nemanau čia kartoti, kas jau buvo plačiai ir išsamiai aprašyta apie sąskrydį Washing-

tone ir kitas minėtas lietuviškas manifestacijas. Būdamas užimtas įvairiais kitais vasaros darbais reikalais, neturėjau tada galimybės pasisakyti tuoju pat, įvykiams įvykus. O iš antros pusės, maniau, kad dažnai yra naudinga peržvelgti praėjusias dienas iš kelių mėnesių distancijos, jas iš naujo pergromuliuoti ir pasvarstyti. Tada aiškiau matyti gerosios pusės ir klaidos, matyti, ko verti buvo priekaištai ir ar jie turėjo kokio pagrindo, lengviau tada ir teisingesnes išvadas pasidaryti.

Pati svarbiausia mano išvada būtų, ypač turint galvoje Lietuvių Sąskrydį Washingtono, D. C., kad mes galbūt esame pradėję Amerikos lietuvių veikime naują erą. Mes nutarėme ir pasirodėme pajėgus, kad siekdami politinių uždavinių Lietuvos labui, galėjome išleisti į plėčią ir įtakingąją Amerikos visuomenę ir savo politinius siekimus stengėmės pagrįsti platesniais kultūriniais sugebėjimais. Kaip sakant, mes manėme, kad mes yra atėjus laikas ir jau turime pajėgų Lietuvos laisvės bylą judinti ne vien tarpusavio seimuose, ne vien jų metu parašomomis ir pasiūlytomis rezoliucijomis, ne vien kelių asmenų kelionėmis į Washingtoną ten Lietuvos labui klaidinti duris. Mes manėme, kad jau yra laikas šias grąnai politinės pastangas, atliekamas ligšiol savybėje, praplėsti ir papildyti mūsų kultūrinių manifestacijų pastangomis ir jas parodyti ne tik saviesiems, bet ypač kitiems, tiems įtakingiems amerikiečiams, valdžios ir kitų sferų vadams.

Mes tvirtai manome, kad atėjo laikas mums ne tik prašyti Amerikos valdžią ir visuomenę padėti Lietuvai (tokius pažadus ji dabar nesunkiai duoda...), bet stengtis jai parodyti mūsų dvasią, mūsų tautinę kultūrą, mūsų meną, vienu žodžiu, mūsų tautos veidą ir tą faktą, kad lietuviai yra verti paramos savo laisvės siekimuose.

Washingtono turėjome tris tokio pobūdžio sąskrydžius. Tai yra tik naujo darbo, arba naujos eros pradžia. Ji pareikalauja daug pastangų, nuovokos-žinojimo kaip surengti ir išlaikyti. Ne visiems ji iš karto buvo suprantama, ir mes sulaukėme fantastiškiausių priekaištų bei įtarimų, pvz., kaip vienas Chicagos liet. dienraštis rašė, jog tuo mes siekiame gruodžio 17 d. perversmo pavyzdžiu "paimti valdžią į savo rankas" Amerikos lietuvių visuomenėje! Būtų buvę vaikiška ginčytis

dėl tokių liguistų fantazijų. Mes numojome į jas ranka, nes pirmiau reikėjo atlikti praktiškus darbus. Mes įsitikinome, kad tokios stambesnės masta lietuviškos kultūrinės manifestacijos amerikiečių aplinkoje jau yra pilnai galimos. Ateityje reikėtų jas plėsti, įvairinti, nuolat gerinti ir kelti jų kokybę.

Visu aukštumu tai gali padaryti tik visi lietuviai, vieni prisidėdami lėšomis, kiti remdami moraliai, skatindami ta kryptimi eiti visus geriausius turimus Amerikoje lietuvių mokslininkus, menininkus, artistus, muzikus, rašytojus ir t.t. Jei mes vieni į kitus skrečiosimės, broli brolį akmenimis apmėtysimės, išsigalvosime beprotiškų fantazijų, kad tik apšmeižus veiklesnį lietuvišką draugiją, kviesime mūsų visuomenę "boikotuoti" tokias didesnio masto manifestacijas, kurių patys negalime, nesugiabame ar nenorime surengti, raginsime menininkus, kad jie irgi "boikotuotų", spausime prelatus ir vyskupus, kad jie net maldą atsiskaitytų ten suaklėti, — tai būkime tikri, kad į platesnius horizontus greit neišeisime. Visas mūsų veikimas bus narsus ir smarkus tik mažose kolonijose salėse ar karciamose... Čia mes kalnus vartysime, per pusvalandį į dulkės sutrinsime savo "priešus", skinsime pergalę po pergalės. Bet kas iš to Lietuvai, mums patiems, mūsų tautai, mūsų kultūrai ir mūsų didžiųjų reikalų propagandai amerikiečių visuomenėje?

Lietuvių Sąskrydį Washingtono mes ryžomės praveisti kitais pagrindais. Ir šiandien, jau po trijų tokių sąskrydžių, įsitikinome, kad tas kelias yra žymiai našesnis ir gal būt, pats geriausias mums ir Lietuvai moderninio gyvenimo aplinkybėmis.

Tuo reikalu dar duosiu keletą pastabų ir faktų sekantį kartą.

Komunistinė Jalta

Rusijos komunistų partijos sekretoriaus viešėjimas Belgrade ir paskiau drauge išskridimas su Tito į Jaltą, tebėra pasaulio dėmesio centre.

Kokios apimties pasitarimai ten vyksta, kol kas verčiamasi tik spėliojimais. Viena aišku, kad tie pasitarimai labai svarbūs, nes ten dalyvauja visi Maskvos galingieji pareigūnai, Tito su dviem atsakingais partijos pareigūnais, taip pat Vengrijos komunistų vadai. Esą komunis-

tų vadų ir iš kitų kraštų.

Dabar spekuliuojama mintim kad komunistų partijose atsiradę didžiuliai plyšiai, kurių Maskva nebepajėgianti užklijuoti. Ir tie plyšiai, kurie prasidėjo Stalino nuvertinimu, einą toliau ir toliau. Ypač tai į pavojingą fazę įėję satelitinuose kraštuose Pats Kruščiovas, kuris buvęs Stalino nuvertinimo autorius, jau atsідurs labai keblioj padėty. Esą, tie pasitarimai ir turį tuos plyšius užklijuoti.

Vienok, daug kur manoma, kad komunistinė Jalta vyksta ir daug kitų pasitarimų, pridengtų jau minėtomis skraistėmis. Su išvadomis reikia palaukti, kol pasitarimų dalyvių išsiskirstys. Tada uždangos kampas, nori ar nenori, turės prasiversti.

PASIKEITE AŠTRIOMIS NOTOMIS

RUSAI VIS REIKALAUJA PABĖGELIŲ

(Mūsų bendradarbio Vokietijoje)

Tarp Vakarų Vokietijos ir Sovietų Sąjungos aštrėja konfliktas dėl piliečių grąžinimo.

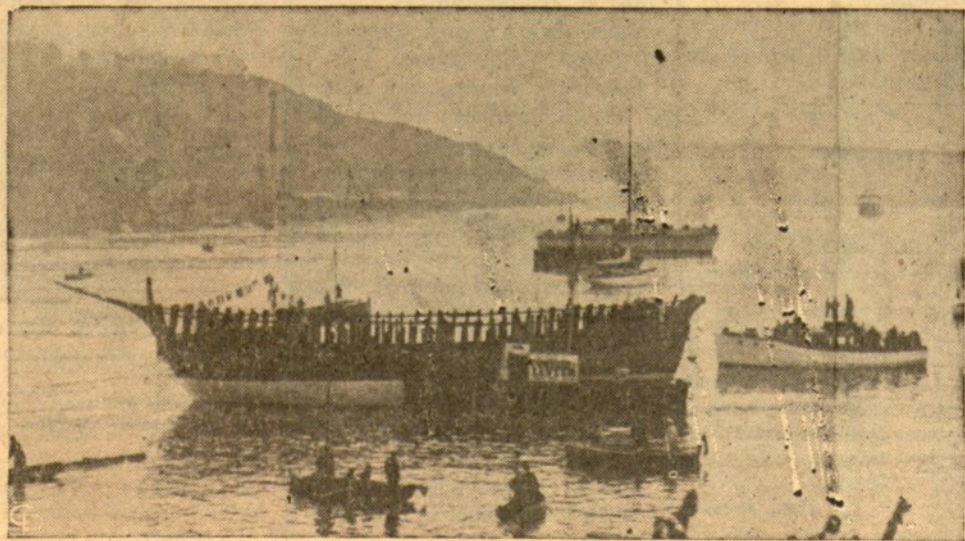
Bonnos vyriausybės atstovas Maskvoje įteikė sovietams notą, kurioje dar kartą reikalauja, kad būtų leista laisvai grįžti į Vokietiją visiems vokiečiams, kurie vienokiu ar kitokiu būdu atsidūrę Sovietų Sąjungoje. Ypač turima galvoje vokiečių specialistai ir mokslininkai, kurie savo laiku buvo išvežti bolševikijon ir ten turėjo pasirašyti darbo sutartis. Vokiečių notoje sovietai kaltinami sulaužę pasizadėjimą, duotą kancleriui Adenaueriui, kai jis pernai lankėsi Maskvoje.

Sovietų ambasada Bonnoje iš savo pusės įteikė vokiečių užsienio reikalų ministerijai notą, prie kurios prijungtas sąrašas su 3,013 pavardžių tikrų ar tariamų sovietų piliečių, gyvenančių Vakarų Vokietijoje ir neva norinčių grįžti bolševikijon.

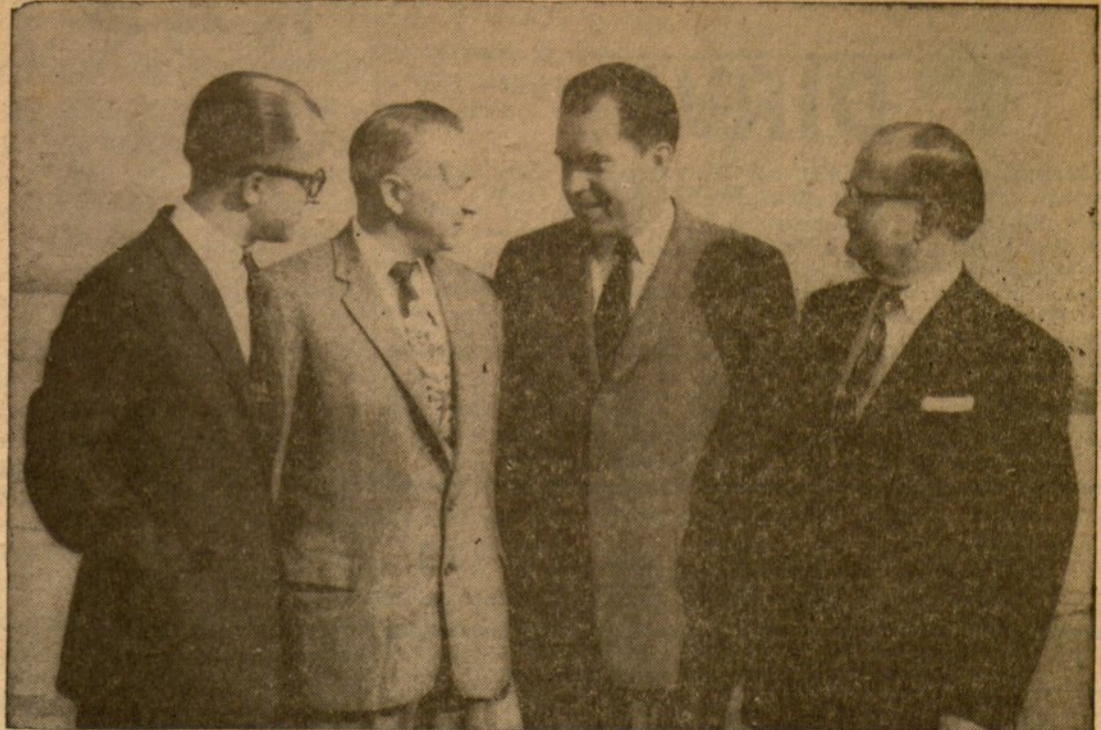
Vokiečių vyriausybė skelbia, kad ji niekam neklidu išvažiuoti, jeigu kas pareiškia laisvai toki norą. Iš viso šiuo metu Vakarų Vokietijoje gyvena 176,000 pabėgėlių (DP). Iš jų pabaltiečių yra 22,756. Didžiausią dalį sudaro lenkai, būtent, su viršum 80,000, kurių dalis yra kilę iš rytinės Lenkijos, valdomos Sovietų Sąjungos. Prieškarinėje bolševikijoje gimusių pabėgėlių priskaitoma 13,179.

JAV vyriausio teismo nariu

Prezidentas Eisenhoweris paskyrė demokratą W. J. Brennan, kataliką, iš New Jersey. Dabar teisme bus 6 demokratai ir trys respublikonai.

Anglai pastatė šį Mayflower II laivą, kuris yra lygiai toks, kokių JAV atkeliavo pirmieji piligrimai. Ateinančių metų balandžio mėnesį tas laivas atplauks į JAV.

Viceprezidentas Richard Nixon, pradėdamas rinkiminę kompaniją rugsėjo mėn. 18 d. savo gimtame mieste Whittier, Calif., priėmė Kalifornijos lietuvių atstovus ir pažadėjo visokeriopą paramą lietuviams kovoje dėl Lietuvos laisvės. Viceprezidentas R. Nixon padarė specialią išimtį lietuviams, juos priimdamas; nė viena kita mažųjų grupė nebuvo ta proga priimta. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Kalifornijos Lietuvių Respublikonų pirm. L. Valiukas, ALT-bos Los Angeles skyriaus pirm. ir "Lietuvių Dienų" leidėjas A. Skirius, R. Nixon ir adv. I. H. Lopizieh.

Keturios tautos atgauna laisvę

(Mūsų bendradarbio Suomijoje)

Pirmojo pasaulinio karo pasėkoje keturios tautos Baltijos pajūryje atgavo seniai trokštąją laisvę. Suomija paskelbė savo nepriklausomybę 1917 m. gruodžio 6 d., po jos sekė Lietuva, deklaravusi valstybės atstatymą 1918 m. vasario 16 d., paskumėjo Estija 1918 m. vasario 24 d. ir pagaliau Latvija 1918 m. lapkričio 18 d.

Tačiau visos šios tautos dar gavo pakelti laisvės kovas, kol jos galėjo džiaugtis naujai atgautąja nepriklausomybe. 1918 m. sausio pabaigoje suomių raudonoji gvardija, padedama rusų kareivių, sukėlė maištą prieš tėtą vyriausybę ir apie tris mėnesius šeimininkavo pietų Suomijoje, kol daugiausia iš klinkinų sudarytoji suomių tautinė kariuomenė išlaisvino visą kraštą.

Lietuvai apsigynus nuo besiveržiančių priešų, taip pat Suomijoje gyvenusieji lietuviai ėmė vienas po kito grįžti į savo tėvynę, kur jiems atiteko aukštos pareigos.

Išvažiuoti iš Helsinkio gen. Nagevičius, lietuvių draugijos pirmininku buvo išrinktas inž. Šimoliūnas. Jis susisiekė su Lietuvos vyriausybe ir pasiūlė paskirti Vytautą Gylį savo atstovu Suomijoje. Bet tuo metu Suomija dar nebuvo pripažinusi Lietuvos de jure, todėl V. Gylui nebuvo suteiktos diplomatinės teisės. Jis buvo lietuvių komiteto pirmininkas, o sekretoriaus pareigas ėjo J. Marganavičius.

Šio komiteto uždavinys buvo rūpintis Suomijoje gyvenančių lietuvių reikalais. Komitetas išdavinėjo liudijimus, kuriuose buvo pažymima atitinkamo asmens tautybė. Tie liudijimai būdavo prisegami prie gyvenamojo buto durų ir apsaugodavo raudonųjų maišto metu nuo kratų ir kitokių nemalonių dalykų. Kai krašte vėl buvo atstatyta tvarka ir kai vėl pradėjo veikti teisėtoji valdžia, komitetas ėmė išdavinėti lietuviams pasų pakaltalus. Helsinkio komendantas gen. Jalander pripažino šiuos dokumentus ir net vokiečių įstaugos leisdavo su jais keliauti į Lietuvą pro Taliną ir Rygą.

Tačiau ne tik lietuvių komitetas, bet ir ištikimas Lietuvos draugas prof. A. R. Niemi uoliai talkininkavo tiek Suomijoje gyvenantiems lietuviams, tiek pačiai naujai beatsistatančiai Lietuvos respublikai. Lietuvos vyriausybė jam 1919 metais pavedė surašyti pasiūlymą, kaip organizuoti Lietuvos mokyklas. Šis darbas buvo vėliau Lietuvoje pa-

skelbtas pavadinimu "Medžiaga lietuvių mokyklų reformai".

Taip pat oficialiai Pabaltijo valstybės ir Suomija suėjo į sąlytį dar prieš pripažinimą de jure iš Suomijos pusės. 1920 m. sausio mėn. Helsinkyje posėdžiauvo Rusijos pakraščio valstybių atstovai. Pabaltijo valstybių delegatus iš Talino pasiėmė "Vainamoinen" laivas, o pasiuntinys sekretorius Pallin (vėliau pasiuntinys Rygoje ir Kaune, dabar ambasadorius Oslo) pasveikino juos suomių vyriausybės vardu. 1920 m. sausio 14 d. jie atplaukė į Helsinkį, kur juos pasitiko ministras pirmininkas Vennola ir užsienio reikalų ministras Holsti.

Pasitarimai prasidėjo sausio 15 d. ir tuojau pat buvo sudarytos keturios komisijos, kuriose išsamiai buvo išnagrinėti darbu tvarkoje buvę klausimai. Lietuvos delegatas buvo Dr. D. Zau-nius, tuometinis pasiuntinys Rygoje, gen. Vaičiūška ir V. Gyls, kuris buvo laikomas neoficialiniu Lietuvos atstovu Suomijoje. Konferencijoje, be kitų, buvo svarstomi šie klausimai: Pabal-

tijo valstybių pripažinimas, bendros apsigynimo priemonės, lietuvių-lenkų sienų problema, ūkis bei susisiekimas ir kt. Sausio 17 d. užsienio delegatai buvo Suomijos valstybės prezidento svečiai.

Ilgainiui vis labiau brendo klausimas, kad Suomija turi pripažinti Pabaltijo valstybes de jure.

Pati Suomija neilgai turėjo laukti pripažinimo iš didžiųjų valstybių pusės. Jau 1918 m. sausio 4 d. jos nepriklausomybę pripažino Prancūzija, Rusija, Vokietija ir Švedija, sausio 10 d. pasakė Norvegija ir Danija. Tačiau tuoju sekė ilgesnė pertrauka ryšium su Suomijos laisvės karu, kurio metu suomiams į pagalbą atėjo vokiečių kariuomenė, kuri sukelė nepasitikėjimą. Tikrai 1919 m. gegužės 6 d. suomius pripažino Anglija, gegužės 8 d. Amerikos Jungtinės Valstybės ir birželio 27 d. Italija.

Tačiau pati Suomija gana ilgai delsė, kol ji pripažino Pabaltijo valstybes. Tokią laikyseną tenka aiškinti tuo, jog Rusijoje vis dar kariavo baltoji gvardija, todėl buvo laikomasi tam tikro atsargumo. Be to, Suomija turėjo atsižvelgti į Vokietiją. Bet pagaliau atėjo laikas, kai reikėjo ryžtis. 1919 m. rugpiūčio mėn. Suomija pripažino Estiją de facto, o 1920 m. birželio 8 d. de jure. Latvija su-svarstomi šie klausimai: Pabal-

(Perkelta į 8 puslį)

VISAM PASAULY

• Prezidentas Eisenhoweris suplanavęs rinkiminę kelionę, kuri siekia 5500 mylių nuotolis. Praėjusį pirmadienį lankėsi Clevelande. Jo kalbos išklausti buvo susirinkę apie 60,000 clevelandiečių.

• Kinijos komunistų partijos suvažiavimas baigėsi perrinkimu tų pačių centro komiteto narių ir nutarimu kasmet šaukti tokius suvažiavimus. Taip pat suplanuotas naujas ūkinis penketis, kuris prasidėsias 1958 m. Pasisakytą ir dėl amžinos draugystės su Tarybų Sąjunga...

• Nicaraguos prezidentas Somoza, pasikesintojo pašautas keturiais šūviais, vėliau operuotas geriausių amerikiečių gydytojų, ligos nepakėlė ir praėjusį šeštadienį mirė. Prezidento pareigas dabar einas jo sūnus.

• Japonijos sostinė Tokyo spalio mėn. 1 d. šventė 500 metų sukaktį. Įvyko didelės iškilmės.

• Prancūzų laikraščiai praneša, kad Maskvos vadinamieji dviniai — Bulganinas ir Chruščiovas planuoja kelionę į pietryčių Azijos kraštus.

• Vakarų Vokietijoje pasisakytą už 12 mėnesių karinę tarnybą. Ta pačia proga vokiečiai kelia klausimą, kad be 500,000 karių, įjungiamų į NATO organizaciją, vokiečiai galėtų turėti dar 300,000 profesionalių karių armiją. Tokie vokiečių norai dar labiau išgasdino sovietus.

• Izraelio delegacija apėjo Izraelio-Jordanijos paliaubų komisijos posėdį, kada pamatė, kad ji gali būti apkaltinta.

• Penkiolika valstybių iš aštuoniolikos, Londone oficialiai patvirtino Sueso kanalo naudotojų sąjungą. Atsietė Japonija, Pakistanas ir Etiopija.

• Argentina garantavo azylio prieglaudą 47 Bolivijos politikams, kurie vežami lėktuvu į kalėjimą privertė lėktuvą pasukti į Argentiją.

• Provakotorius H. Matusov, kuris melagingai liudijo komunistinėse bylose, kad paskiau galėtų kompromituoti JAV teismus, pats gavo 5 metų kalėjimo bausmę.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Dirvos metinis vakaras jau praėityje. Į jį svečių susirinko tiek gausiai, kad buvo užpildytos visos salės. Ir tų svečių buvo iš visur, ne tik iš Clevelando. Štai iš Tabor Farm atvyko Vilties Draugijos pirmininkas J. Bachunas su ponia. Iš Chicago Tautinės Sąjungos pirmininkas Dr. S. Biežis su ponia. Iš Chicago dar buvo atvykęs Santaros pirmininkas Raimundas Mieželis, inž. Eug. Bartkus, Pr. Michelevičius ir kiti. Iš New Yorko buvo atvykęs LNT pirmininkas V. Rastenis, Laisvosios Lietuvos Komiteto narys Dr. B. Nemickas. Iš Pittsburgho matė G. Žilinskas, inžinieriai broliai Veitai su ponomis ir kt. Iš Daytono Dr. Jasevičius, Rouka ir kt. Iš Detroito gražus santariečių būrys. Mums ypač buvo miela, kad su mumis drauge buvo ir clevelandietė ponia Sofija Smetonienė, visad daug dėmesio, talkos ir širdies rodanti Dirvai.

Žinoma, gausiausiai svečių buvo iš Clevelando, kaip ir pridera, nes gi čia Dirvos namai, čia ir Dirvos skaitytojų beveik gausiausia šeima. Žiūrint iš paskirų JAV miestų.

Meninę Dirvos vakaro programą atliko jauna dainininkė, dainavimo meno studentė Juliana Luiza, trečios kartos lietuvaitė ir dramų aktorius Vitalis Žukauskas.

Juliana Luiza padainavo Ant kalno malūnelis, Oi aš vakar — Banaičio, Mano rožė — Kačanausko, Some Day—Friml ir O mio babbino caro — Puccini. Svečiams prašant ji padainavo dar vieną lietuvišką dainą. Pianu parodyjo Jeanette Jankauskas.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas šį kartą daugiausia dėmesio skyrė tremtinių nuodėmės parodyti. Ir jis parodė, kad jau atėjo laikas apie daug ką rimtai pagalvoti ir pasitaisyti, jei mes norime išlikti gerais lietuviais.

Menininkai buvo apdovanoti gėlėmis ir sukelta ovacijos.

Šiam metiniam vakare, kuris atžymėjo Dirvos 41 metų sukaktį, dalyvavo respublikonų kandidatas į Ohio gubernatorių, dabartinis Attorney General of Ohio C. William O'Neil, lydimas advokato Robert B. Krupansky, kandidato į apskrities prokurorus. Jie svečiams buvo pristatyti adv. Julius Smetonas, tarė lietuviams šiltus sveikinimus, pareiškė savo šiltus jausmus mūsų tautai. Juos išlydint Dirvos redaktorius palinkėjo, kad rinkiminė kovoj laimėtų ir visad liktų lietuvių draugais.

Dirvos metiniam vakarui buvo išleista speciali programa, kurią savo skelbimais gausiai parėmė lietuviškos biznio įstaigos ir pavieniai prekybininkai. Lygiai skelbimų davėjams, lygiai jos rinkėjams, širdingas aciu.

Ypač daug širdingos talkos pa-

reikalavo labai gausus ir skanus bufetas, su įvairiausiais valgiais ir gėrimais. Į bufeto talką buvo įjungta labai daug gerų Dirvos bičiulių. Jų visų talka įgalino puikiai visus pavaišinti ir taip pat daug prisidėti prie sudarymo geros metinio vakaro nuotaikos. Paskiriems talkininkams mes dar turėsime progos pasakyti aciu.

Vakaro metu mūsų gausiems rėmėjams buvo paskirstytos žadėtos vertingos dovanos. Tos dovanos, traukiant clevelandietei p. Besparaitytei, teko: radijo aparatas Marijai Itonlenskienei iš Clevelando, gi rašomoji mašinėlė J. Milūnui iš Hollywood, Cal. Radijo aparatą laimėjusioji jau atsiėmė, gi rašomoji mašinėlė artimiausiu laiku bus paštu išsiųsta.

Gausiai atsiliepus mūsų rėmėjams, gausiai dalyvaujant svečiams metiniam vakare, gausiai jiems naudojantis visomis vakaro metu surengtomis pramogomis, į Dirvos kasą įsiliejo graži suma pinigų, kurie padės geriau sukurti visus mūsų darbus. Širdingai aciu visiems bet kuo prisidėjusiems jį surengti ir jame dalyvavusiems. Ypač nepamirgėjusiems iš toliau atvykti ir tuo didelių dėmesį parodyti Dirvai.

Praėjusį sekmadienį Statler viešbutyje, kur buvo sustoję p. Bačiūnai ir p. Biežiai, įvyko Vilties Draugijos valdybos posėdis. Posėdyje dalyvavo: J. Bačiūnas, Dr. S. Biežis, V. Rastenis, Dr. B. Nemickas, V. Orntas ir B. Gaidžiūnas. Posėdžiui pirmininkavo Vilties Draugijos pirmininkas J. Bačiūnas.

Posėdis priėmė visą eilę nutarimų ir sudarė materialines sąlygas daugiau aktyvinti ir gerinti Dirvos turinį. Vilties Draugijos suvažiavimas nutartas šaukti ateinančiais metais, drauge su Tautinės Sąjungos dvimečiu seimu.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. oficio RProspect 5-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3143 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Šeštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. oficio EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

KAS ir KUR

• Dr. Bronislovas Tallat-Kelpša mirė 1956 m. rugpjūčio mėn. 19 d., toli nuo tėvynės, Komi respublikoje netoli Archangelsko, tremtyje išgyvenęs 15 metų.

Kilęs buvo iš Kelpšaičių, Laukuvos v., Tauragės apskr., paskutiniojo seimo narys, ilgametis kooperatyvinių bendrovių steigėjas ir veikėjas.

• Vokietijoje įsirašė emigruoti į USA apie 3.000 lietuvių. Tegulės išvažiuoti apie 2.000. Beveik vienas tūkstantis Vokietijoje gyvenančių lietuvių negalės išvažiuoti dėl įvairių ligų — plaučių, psichinių ar kitų.

• Dr. A. Noakas, baigė draudimo specialybės institutą ir gavo teisę verstis praktika kaip Insurance Broker, t. y. drausti visų rūšių turtą. Į jį kreiptis: kasdien 6-8 v. vakaro šiuo adresu — 103 - 53, 104 St., Ozone Park, N. Y. Tel. MI 1-0532.

• BALFo pirm. J. Konečius ir Lietuvos atstovas Prancūzijoje S. Bačkis su ponia aplankė Laisvosios Europos Kolegiją Strasbūre, padarė vizitą jos Pirminkui — Pellenij ir ten savųjų studentų tarpe pavakarieniavo ir susipažino su jų būkle bei nuotakomis.

• Antanas Vyšniauskas, garliavietis, nuo 1913 m. gyvenęs Cleveland, Ohio, jis ar kas iš jo artimųjų prašoma atsiliepti jo tikram broliui šiuo adresu: Sr. Jonas Vyšniauskas, Piedras 640, Buenos Aires, Argentina.

• Tapytojas Kasiulis rugsėjo 4 d. su žmona ir sūnumi Vytautu išvyko į Švediją. Ten praleis apie porą mėnesių išpildydamas vieną užsakymą ir kartu atostogaudamas su šeima.

• Šiems mokslo metams iš Laisvosios Europos Kolegijos gavo stipendijas dešimt lietuvių studentų: Narakas Algimantas studijuoti mediciną Lozanoje (Šveicarijoje), Šukys Algirdas studijuoti kalbas (Anglijoje), Jukrus Pranas studijuoti teisę Bonnoje, Kempka Vytautas — ekonomiją Bonnoje, Dikšaitis Kasperas — ekonomiją Bonnoje, Augustaitytė Daina — filologiją Muenchene. Dar gavo Černius ir Brinkis Vokietijoje, bet pastarasis atsisakė nuo stipendijos, nes išvyksta į JAV. Bačkis Ričardas gavo stipendiją specializuotis ekonomijoje ir komercinėje teisėje ir Macevičiūtė Margarita baigti meno istorijos studijas.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

jau išėjo iš spaudos ir siuntinėjamas užsisakiusiems.

Devyniomis spalvomis jame atvaizduota Lietuvos žemė: aukštumos, kalnai, lygumos, žemumės, ežerai, upės, upeliai, keliai. Jame rasi visus Lietuvos miestus, miestelius, bažnytkaimius, buvusias ir tikimas sienas su kaimynais. Žinoti sako, kad tokio Lietuvos žemėlapis dar neturėjome.

Prie žemėlapių pridėta atskira knygelė — vardinys su žemėlapiu paaiškinimais ir 7000 vietovardžių.

Žemėlapis išleistas dviejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, \$3.50, ir sieninis, specialaus popierio, suvyniotas į vamzdelį, \$4.50. Su persiuntimu \$5.00.

Žemėlapių reikalu kreiptis į LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS administraciją, 265 C Street, South Boston 27, Mass., į LE platintojus ir lietuviškų knygų pardavėjus.

• Jonas Gumbelevičius nuo 1955 m. kovo mėn. 1 d. pradėjo studijuoti chemiją Indiana Technological College — Fort Wayne, Indiana. J. Gumbelevičius prieš 5 m. atvyko į JAV iš Belgijos. Dirbdamas fabrike susitaupė pinigų studijoms. Pabaigoje 1957 m. numato baigti studijas. Visą laiką buvo studentų garbės sąrašė. Nuo 1956 m. mokslo metų J. Gumbelevičius minėtame College yra paskirtas asistentu ir turi prižiūrėti 4 klasių naujų laboratorijos darbus.

• Ieškomas Jonas Mildažis, s. Petro, gimęs Sturiškių kaime, Marijampolės apskrityje. Ieško sesuo Izabelė Tvarijonavičienė. Adresas yra Dirvoje.

DETROIT

MICHIGANO SĄSKRYDŽIUI — GEGUŽINEI PRAEJUS

Šauni gegužinė, įvykusi rugsėjo 9 d. New Liberty Park žavios gamtos aplinkoj sėkmingai praėjo ir L. B. Detroito apylinkėi davė gražaus pelno. Nors oras pasitaikė tikrai šaltas, bet žmonių — mūsų tautiečių susilaukė šiam sezonui turbūt daugiausia. Tas rodo, jog visuomenė pritaria JAV Lietuvių Bendruomenės siekinams ir darbams. Mūsų visuomenė gerai supranta ir tuo pačiu remia lietuviško vieningumo įgyvendinimo idealą — glaudsti lietuvišką širdį prie lietuviškos širdies.

L. B. Detroito Apylinkės Valdyba jaučia pareigą išreikšti savo giliausią padėką visiems bet kuo prisidėjusiems prie sąskrydžio-gegužinės pasisekimo.

BENDRUOMENĖS AUKOS

L. B. Detroito apylinkės valdyba savo posėdyje, įvykusiame rugsėjo mėn. 22 d., paskyrė \$25 Lietuvių Skautų Sąjungos Brolijos užsienio skyriaus Džembores fondui ir \$10 Balso 76-tam skyriui viešojo rinkliavos proga Detroito gatvėse, kuri įvyks rugsėjo mėn. 29 d. Be to Detroito apylinkės valdyba pasižadėjo surasti 40 rinkėjų šiai rinkliavai.

SPALIO DEVINTOSIOS MINĖJIMAS

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos, Detroito skyrius spalio mėn. 6-7 d.d. ruošia Spalio Devintuosios minėjimą.

Programoje: spalio 6 d. 8:30 val. per Lietuvių Radijo valandėlę BALTIC MELODIJS, apie Vilniaus istorinę, kultūrinę ir valstybinę reikšmę, kalbės Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos, Detroito skyriaus valdybos narys mokytojas Albertas Misiūnas.

Spalio 7 d. (sekmadienį) 11 val. Sv. Antano parapijos bažnyčioje įvyks pamaldos už žuvusius lietuvius kovose dėl mūsų sostinės Vilniaus ir jo krašto. Pamaldas laikys ir atitinkamą pamokslą pasakys parapijos klebonas kun. dr. I. Boreiša.

Pamaldų metu giedos bažnytinis choras vadovaujamas vargonininko Alberto Mateikos.

Skyriaus nariai ir visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti minėjime ir pamaldose.

ISTOK I
VILTIES
DRAUGIJA

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garbiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidiniais, — iš Lietuviškas raidinys greta pilno ir nepakeisto amerikoniško Kainos nuo \$67.50 ir augščiau simokėtinai. Naujais modeliais. V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

AR ŽINAI?

KELI ŽODŽIAI APIE MOTERIS...

Gražiai moteriai pinigine nereikalinga. (Italų posakis).

Nebėk paskui autobusą arba moterį. Palauk kol kitas ateis... (Prancūzų posakis).

Moterys žino truputį daugiau negu velnias. (Rusų posakis).

Moterys išmintingesnės už vyrus. Jos žino mažiau, bet suprant daug daugiau... (Anglų posakis).

Yra dvi geros moterys pasaulyje, viena jau mirusi, o antra negimusi. (Vokiečių posakis).

Moterys laikomos šventosiomis bažnyčioje, angelais svetur ir velniais namie. (Švedų posakis).

Trumpiausias moters liežuvis paguldė stipriausią vyrą. (Ispanų posakis).

Moterys savo amžių skaito nuo vedybų, bet ne nuo gimimo dienos. (Graikų posakis).

IR KELI ŽODŽIAI APIE VYRUS...

Jei tylus vyras įsimyli — jis kalbės, jei baugus — taps drąsiu, jei tinginys — dirbs, jei apsilėidęs — susitvarkys. (Plutarchas).

Jaunas vyras myli moteris, subrendęs kovas, o pasenęs myli pinigus. (Konfucijus).

Vyras yra toks, kokį padaro jo žmona. (Arabų posakis).

Ką vyras gali žinoti apie dangų, žvaigždes ir gyvenimo paslaptis, jei jis savo namuose nemato kas bučiuoja jo žmoną. (Saadi).

Vyrai, kurie blogi žmonoms, tie labai geri darbai. (Prancūzų posakis).

Vedęs vyras yra jau protingas žmogus, nes jis niekad nebegalvoja vesti. (Dumas).

Vedę vyrai yra kaip ministrai, nes jie niekad negali prisipažinti tų klaidų, kurias padarė. (Balzakas).

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Adomėnas Juozas, gyvenęs Detroito.

Aleliūnienė Marijona, ir jos dukterys Elzbieta, Emilija, Liucija ir Marijona.

Alminauskas Albinas, iš Kurmių kaimo.

Andruskevičienė Marijona, gyvenė Lowell, Mass.

Bakšytė Marcelė, iš Sintautų, Šakių apskr.

Barauskaitė Salomėja, d. Antano, iš Alytaus apskr.

Barauskas Antanas, buv. miškų urėdas Trakų apskr.

Bendorius Juozas, sūn. Antano, iš Marijampolės apskr., gyvenęs Mažeikiuose.

Cibulskytė-Jackienė Filomena. Didvalis Pijūšas ir du jo broliai, iš Oškasvilių k., Gižų parapijos.

Dobiliauskas Juozas ir Stasys, gyveno Shamokin ar Kulpmont, Pa.

Doškevičienė-Railaitė, Elzbieta ir vyras Povilas.

Dulskienė-Railaitė Ona ir vyras Petras.

Dzenkauskas Vaclovas.

Gaižutis Napoleonas Stasys ir Vytautas.

Gaštautų šeima.

Grikis Vytautas, Indriliūnas Jonas ir Mykolas ir sesuo Emilija Paškevičienė. Iškauskas Antanas. Jackienė-Cibulskytė Filomena. Janeliūnas Povilas. Jokubaitis Vytautas, iš Vokietijos buvo išvykęs Anglijon, gimęs Amerikoje.

Karvelis Julius ir Stasys, sūnūs Rapolo.

Kaunas Petras, spėjamai kilęs iš Kretingos apskr. (gal Mosedžio val.).

Klekus Aleksandras, sūnus Jeronimo.

Klekus Stasys, sūnus Prano. Kontrimavičius Stasys.

Lalas Jonas, iš Kviečlaukės k., Kruopių parap.

Lapašinskas Viktoras.

Mačiuskytė Ona, gyvenusi Vokietijoje.

Martišius Kazimieras ir Martišiūtė Marijona.

Matonytė-Rukšienė Antanina ir vyras Rukšėnas Antanas.

Matulaitis Antanas, sūnus Jonno, iš Šakių apskr.

Matulevičius Vladas, spėjamai gyvenęs Alytaus ar Seinų aps.

Meiliūnas Antanas, Jonas, Leonas, Stasys ir jų seserys.

Mickevičius Juozas, iš Radviliūnų, sūn. Stanislovo.

Mitoliūnienė-Sablauskaitė Ona, Pakenas Baltus.

Paškauskaitė Michalina ir jos sesuo.

Paškevičienė - Indriliūnaitė, Emilija, vyras Jonas ir vaikai Jonas ir Kotryna.

Pauliukynai, gyvenę Kulpmont ar Shamokin, Pa.

Piliukaitis Edmundas.

Pocevičiūtė Magdūtė ir Onutė, iš Avikilių k., Liudvinavo v., Marijampolės apskr.

Prike Maria, gyvenusi Philadelphia.

Raila Antanas ir Juozas ir jų seserys Elzbieta Doškevičienė ir Ona Dulskienė, iš Vaitkunų k., Pušaloto val., Panevėžio apskr.

Reliuga Vladas, iš Palangos val.

Rinka Charlis, išvykęs iš Lietuvos 1940 metais, į Haverhill, Mass.

Rukšienė-Matonytė Antanina ir vyras Rukšėnas Antanas.

Sablauskaitė-Mitoliūnienė Ona. Saulius Robertas.

Savickas Anupras.

Slamiškiūtė Katriutė, vienuolė iš Avikilių k., Liudvinavo v., Marijampolės apskr.

Smiltinis Martynas.

Šveistys Juozas ir Vincas ir jų sesuo Verutė, iš Jurbarko val.

Tomkevičius Bronius ir Tomkevičienė Jadvyga, gyvenę Panevėžyje.

Uktweris Rozalija ir vyras Antanas, gyvenę 713 Washington Street, New York, N. Y.

Waldo-Wilkaneic Eduardas gyvenęs Hamtramck, Mich.

Zajančauskas Aleksandras, sūnus Stanislovo, gyvenęs Bostone.

Zukaitė Marijona.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 82nd Street

New York 24, N. Y.

DIRVA

Atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams kiletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

NEPAGAILĖKITE POROS MINUČIŲ

perskaitykite šį pranešimą — tik ką atspaudintos knygos:

P. Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS 400 paveikslų \$8.50.

Dr. V. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA 968 pusl. 4 žemėlapiai \$12.00.

S. Raštiko KOVOSE DĖL LIETUVOS 704 pusl. \$7.00.

A. Birono VARDAN TEISYBES 32 pusl. \$1.00.

N. Butkienės DVYNUKES vaikams apysakos 34 pusl. \$1.00.

Truputį anksčiau atspaudintos:

A. Merkelis Juozas Tumas VAIŽGANTAS (jo monografija) 398 pusl. 43 paveikslai \$6.00.

V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ SEŠELY romanai 3 dalis, 632 pusl. \$6.00.

V. Varnienės DIDŽIOJI VIREJA 792 pusl. \$ 6.00.

J. Georg MOTERYSTĖ ir natūralus gimimų reguliavimas, išėitis iš moterystės sunkenybių 224 pusl. \$3.00.

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 tomai įristi \$21.00, perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leidėjui nustatytį piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiku lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite.

Lietuviškos plokštelės Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabanausko ir kitu dainininkų įdainuotos.

Be to, didelis pasirinkimas: šveicariškų LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMĖLIŲ dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

ATKARPA. Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių sąrašą:

Pavardė, vardas	Nr.	gavė

Šviesos ruožas į pelėdų gūžtas

Praėjusio šeštadienio vakare, užėjus pas savo kaimyną žemaitį, radau ten aukštaitį ir dzūką. Suėjome ne pakaziruoti, o šiaip sau pašnekučiuoti. Šnekos gi mums netrūksta. Visi sekame lietuvių spaudą ir lietuvių veiklą. Visi trokštame, kad spauda būtų, veikla didėtų ir visiems sektųsi. O jei ką negero matome, tai netylime.

Šeiminkas, prieš akis turėdamas "Garsą" (rugs. 13, 1956), ėmė išvedžioti šitaip:

— Va, katalikiškojo susivienijimo organas vėl sugrįžo prie lietuvių tautos himno. Vėl po senovei priekabiauja. Girdi, tai nebaigta giesmė. O jai užbaigti jis siūlo pridėti: "Tegu Dievas Lietuvos tamsumus pašalina." Kitaip katalikai negalį to himno giedoti. Girdi, dabar himne vietotį Dievo minint saulę išsina pagonybė, stabų garbinimas. Ir rašo: "Taigi ar ne metas pamiršti lietuviams stambeldystę?"

— Kaip jums išrodo tokie išvedžiojimai?

Dzūkas pirmutinis prabilo ir pasakė:

— Pykome ir pykstame ant lenkų, kai jie lietuvių laikė ir tebelaiiko pagonimis. Dabar Garso teologai parodo, kad pykome be reikalo. Garso teologai patvirtina daromą priekaištą, kad lietuvių tebėra pagonys, stambeldžiai, saulės garbintojai. Nieko sau pasielgimas.

— Lenkai savo himno žvilgsniu be priekaišto. Jie gieda: "Boże, coś Polskę". Bet ar jų darbai derinasi su jų "nuobažnumu?"

— Jei teologai bent lygiai rūpintųsi, kad darbai derintųsi su 10 Dievo įsakymais, tai ir šitas būtų tvarkoj. Bet kai teologams terūpi teologiški knebiniai, tai jie pasidaro panašūs į Kristaus laikų fariziejus.

— Garso teologai, keliantieji revoliuciją prieš saulę lietuvių tautos himne, privalo atsiminti šv. Pranciškų Asižietį, tą Dievo muzikantą. Juk Asižietis yra parašęs Giesmę Saulei. Savo Giesmėje Asižietis saulę, mėnulį, vandenį vadina broliais. Toliau Asižietis savo Giesmėje sako, kad Saulė simbolizuoja Aukščiausiąjį. Tad galima prileisti, kad Asižietis mūsų himną užgirtų tokį, koks yra. O kad juo nesitenkina Garso teologai ir šių teologų bendraminčiai tai ne bėda.

— Asižiečio, to Dievo muzikanto, priminimas yra vietoje. Dabar Garso teologai privalo apšaukti jį stambeldžiu ir reikalausti, kad popiežius išbrauktų jį iš šventųjų tarpo.

Po to sekė kaimynų pasisakymai kitais lietuvių klausimais. Šeiminkas padarė tokia įžangėlę:

— Kaip visi žinome, tai rašinėjimai apie Dainų šventę, įvykusią praėjusią vasarą Chicagoje, vis tebetęsiami. Vieni tą parengimą labai giria, aukština, o kiti, neatsilikdami, tą parengimą smarkiai kritikuoja ir peikia. Va, Drauge (rugs. 21, 1956) rašoma, kad, girdi, nesuprantama, kodėl ta Dainų šventė taip skaudžiai šmeižiama. Girdi, Dainų šventės rengėjai, chorvedžiai ir choristai esą labai įskaudinti. Girdi, dėl kurios tai priežasties mūsų recenzentai esą tokie tendencingai priekabūs. Girdi, čia esą asmeniškios ambicijos paslėpta pagieža, kuri šiąją progą naudojama atsiskaitymui. Girdi, šios recenzijos visų buvo griežtai pasmerktos. Girdi, prieš kritikuojant, reikia bešališkai įsigilinti į esminius, o ne šalutinius dalykus.

— Ką jus manote apie tai? Pasigirdo tokios nuomonės: — Natūralu, kad atsiliepinimai apie Dainų šventę buvo labai skirtingi.

— Dainų šventė palietė, galima sakyti, visą Amerikos lietuvių visuomenę. Kaip tad galima,

tikėtis vienodos nuomonės iš milžiniškos mūsų visuomenės dalies ir iš mūsų visokių recenzentų.

— Reikia atsiminti pasakėčią, kurioje sakoma, kad asilas pataręs lakštingalai eiti pas gaidį pasimokyti giedojimo.

— Broliai, tokiais trumpomis pastabomis pasitenkinti negalime. Čia verta į dalyką labiau įsigilinti ir nuodugniau pasvarstyti. Nebūkime Dainų šventės kritikų, arba kaip Drauge rašoma, recenzentų nei gynėjų, nei smerkėjų. Pažiūrėkime į dalyką visai iš kitos pusės. Ir pasirodys kas ko vertas.

Taip pradėjo kalbėti šeiminkas. Visi išmeigėme akis į jį, nes supratome, kad išgirsime ką tai įdomaus, svarbaus ir negirdėto. Taip ir buvo. Toliau šeiminkas kalbėjo šitaip:

— Prisiminkime, kad prieš Dainų šventę, ruošta Chicagoje, A. L. Tautinė Sąjunga ruošė SASKRYDĮ Washington. Tas SASKRYDIS buvo nemažesnės svarbos lietuvių tautai, negu Dainų šventė. O kaip to SASKRYDŽIO rengimas buvo sutiktas iš dešinės ir kairės? Atsiminkime, kad SASKRYDIS buvo niekinamas, smerkiamas, ruošos darbui prasidedant ir tam darbui einant. SASKRYDŽIO priešai varėsi, kad jį sumenkintų, jam pakenktų, o gal kad jį ir visai pakrikdžius.

Dainų šventės kritikai pasirodė tik po visko. Ar Dainų šventės kritikų kritikai atsimena šiuos reiškinius? Ar jiems suprantama, kodėl SASKRYDŽIO rengimas buvo taip skaudžiai šmeižiamas? Ar SASKRYDŽIO rengėjai, jo pritarėjai ir dalyviai nebuvo labai įskaudinti? Ar SASKRYDŽIO niekintojai nebuvo tendencingai priekabūs? Ar tada neapsirėišė ambicijos pagieža? Jei taip, tai kur ir kada jie pasmerkė SASKRYDŽIO niekintojus? Jų balso negirdėjome, nei spaudoje nematėme. Tokio reiškinio akivaizdoje, kaip išrodo tie, kurie nesiliauja aimanavę dėl Dainų šventės kritikų?

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

— Valia, žinoma, ir pajaukauti, — tarė aukštaitis. Bet prisipažįstu, kad kai skaitydavau Dainų šventės kritikų kritikas, tai šeiminko pareikštos mintys man nekildavo galvoje. Dar noriu pasakyti, kad manyje kilo abejonė dėl vieno priekaišto, daromo Dainų šventės kritikams.

— Šis šeiminkas išvedžiojimas tai šviesos ruožas į pelėdų ir apuokų gūžtas, — tarė dzūkas.

Prikišama, būk Dainų šventės kritikai šia progą naudojasi atsiskaitymui, arba keršto išliejimui. Aš abejoju begu taip yra. O tai dėl to, kad kerštelininkai būtų darę panašiai, kaip SASKRYDŽIO niekintojai. Jie savo patriotišką darbą vykdė SASKRYDŽIO ruošiant, o ne jam praėjus. Geriausių "rezultatų" juk atsiekiama parengimą niekinant jį rengiant, o ne jį surengus.

Šia aukštaitio pastaba ir baigėsi mūsų pašnekėsės viešais reikalais.

PIRMOJI VAISTINĖ LIETUVOJE

Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė Lietuvos Istorijoje, kaip ir dienraštis Draugas (1951. XI. 25) rašo, kad 1658 m. kunigaikštis Boguslavas Radvilas įkūrė Kėdainiuose vaistinę ir kad ta buvo pirmoji Lietuvoje.

Tos pačios nuomonės laikėsi ir tos vaistinės savininkas provizorius Gurvičius Kėdainiuose, reklamuoamas signatūrose, kad jo vaistinė yra pirmoji Lietuvoje. Jis turi užsilikusius senus originalius dokumentus, rašytus lotynų ir lenkų kalbomis iš 1658 m., išduotus kunigaikščio Boguslavo Radvilos. Originalas skamba šitaip:

— Mes, kunigaikštis Boguslavas Radvilas (čia išvardyti visi kunigaikščio titulai), atidaromė Kėdainiuose vaistinę, paskiriame vaistininką N. vedėjų, pasižymėjusį savo mokslo darbais toje srityje, buvusį pirmiau Kauno vaistininku. Įpareigojame jį sąžiningais eiti savo pareigas, laikyti gerus vaistus, svečius vaistingusius augalus, o posedninkams įsakome suteikti jam butą, paliusuoti nuo visų darbų ir nuo visokių mokesčių!

Maždaug taip skamba originalas. Jeigu 1658 m. buvo skiriamas Kauno vaistininkas į Kėdainius, matyt, kad Kaune jau pirmiau buvo vaistinė.

1662 m. tam vaistininkui mirus Kėdainiuose, buvo paskirtas kitas, bet raštas išduotas lenkų kalboje ne Boguslavo Radvilos, o kunigaikštienės Radvilienės.

Kad Lietuvoje vaistinė egzistavo jau 16 amž., matome iš išduotos privilegijos cirulninkui N. (taip vadinosi vaistininkai) atidaryti vaistinę Lietuvos Brastoj, kurs ir atidarė viduryje 16 amž.

P. S. Pavardės tų vaistininkų nepažįmėjau, nes mano surinkta medžiaga ir foto nuotraukos nuo originalių dokumentų, liko Lietuvoje.

A. Mačius

PILIETYBĖS EGZAMINAI

Klausimai — atsakymai iliustruoti braižiniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygų platintojus. "Dirvos" admin., 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio ir pas autorių.

D. Klinga, 496 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Santariėčių gyvenime

Viena simpatiška čičagietė sykį prasitarė negalinti apsispręsti, kur pasukti: ideologiškai ji esanti artimesnė kitai akademinei organizacijai, bet veikla jai labiausia patinkanti santariėčių.

Merguželei buvo tikras rūpestis! Bet jos dilema toli gražu nėra tokia rūsti, kaip atrodo. Pirmiausia, Santara yra "viršideologinė" organizacija, jos viduje telpa daugelio ideologijų žmonės. Jokia organizacija niekam negali būti ideologiškai artimesnė, kaip "jo bendraminčiai, kuriuose jis suras Santaroje, dirbančius drauge ir nuoširdžiai su visai kitų pažiūrų žmonėmis. Sakysime, daugeliui skautų pavyzdžių galėtų būti dabartinis Santaros pirmininkas. Panašiai galima pasakyti ir apie tautininkus, liaudininkus, liberalus, katalikus ir evangelikus: jie visi yra Santaroje atstovaujami ir, kaip reikia, savo interesus gina.

Visa santariėčių idėjos vertė ir yra ta, kad ji subūrė žmones, kurie gali drauge dirbti lietuvišką darbą, nežiūrint pažiūrų skirtumo. (Daug kas juk to nepajęgia!). Dėl šio žmogiško tolerantiškumo santariėčiams nereikia nė garbės teismų, nė nepageidaujamųjų mėtymo iš organizacijos...

Jaunimo sąjūdžiai yra tuo, kas jie yra, dėka savo veiklos. Jeigu įsigilinsi į reikalą, veikla pasirodo teisingesniu rodikliu ir sąjūdžio dvasią, negu žodžiai. Žodžius gali iš kitur nurašyti, pasiskolinti iš praeities — ir bus gražu. Tiek gražu, kiek žodžiai gražūs. Ir tuščia galva, kuri tuos svetimus žodžius kartoja, skambėdama, kaip varpas, atrodys gudri. Tuo tarpu veikla nemeluoja. Jos negali nei pasiskolinti, nei nurašyti: ją veiki savimi. Jei anai mergaitė iš Chicago's patiko Santaros veikla, tai todėl, kad santariėčiuose jina učiūopė dvasią, artimiausią jai. Būtų tikras skausmas, jei žmonės, kurie Santarai simpatizuoja, nesuvoktų, kad jiems Santara tiek pat reikalinga, kiek jie Santarai.

Vyt. Virkau rugsėjo mėnesį dalyvavo The Deer Path Art League surengtame metiniame dailių menų festivalyje Chicagoje, o šiuo metu kartu su Rita Žukaitė yra išstatęs kūrinius metinėje Chicago's meno instituto parodoje.

Santariėčiai yra pirmoji jaunimo organizacija, kuri nepasitenkina gūžiais dejavimais dėl mūsų politinio susiskaldymo, bet ėmėsi konkrečių žygių jam nugalėti. Centro valdyba paskyrė politinių studijų komisiją, kuri išstudijavo tautininkų, liaudininkų ir Rezistencinės Santarvės veiklą, išsikalbėjo su ją vadovaujančiais asmenimis, ir Tabor Farmos suvažiavimui paruošė išsamų (44 psl.) pranešimą, duodama tam tikras rekomendacijas problemos išsprendimui. Komisija, kurią sudarė pirm. Vl. Steponavičius, sekr. Algis Gureckas, ir nariai R. Ratas ir A. Reventas, visi iš New Yorko, konstatavo, kad, nepaisant šias liberalines grupes skiriančių konfliktų

paviršiuje, grupės iš tikrųjų yra suartėjusios, nes tautininkai neturi anksčiau pasitaikiusių nedemokratiščių, o liaudininkai antireliginių polinkių, ir abi grupės mažiau dogmatiškos "seimokratijos" klausimu.

Gabrielius Gedvila, naujasis Santaros centro valdybos narys ypatingiems reikalams, jaunimo tarpe patsai yra labai ypatingas reikalas: prieš porą metų kartu su kitais įsteigęs Chicago's skautų laikraštį "Gairėlės", iki šiandien jį sėkmingai redaguoja, drauge atlikdamas ir kitas pareigas. Laikraštis yra kiekvienam raštingam brangus tuo, kad jis atstovauja pačių jaunaisių mūsų spaudos žmonių iniciatyvą, tikrą estetinį jausmą, ir — ištvėrmę.

Remigijus Gaška vasaros gale už disertaciją "A Study of Cyclic Distillation" Pensylvanijos valstybiniame universitete gavo cheminės inžinerijos magistro laipsnį.

Pravažiudamas į New Yorką, kur tęs studijas Kolumbijos uni-

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:

B. Gramba, Ambridge\$5.00

versitete, Leonas Sabaliūnas kalbėjo Bostono studentams apie vieningą jaunimo veiklą. Pasiskė už kompeticiją tarp organizacijų, bet be neapykantos.

Algis Šimoliūnas, Detroito skautų adjutantas, laikinai grįžo iš karinės tarnybos tęsti matematikos studijas magistro laipsniui.

S. Mudrauskienė, Cleveland 1.00
M. Reklaitis, Chicago 3.00
B. Vėžys, Chicago 3.00
V. Šumskis, Cleveland 1.00
M. Knystautienė, Cleveland 2.50
E. Čapkevičius, Cleveland 2.00
K. Palubinskas, Cleveland 1.00
J. Adomaitis, Montreal 1.00
V. Bražėnas, Stamford 1.00
K. Cicėnas, Chicago 1.00
A. Kašuba, Chicago 1.00
F. Saukevičius, Cleveland 2.00
K. Ruzgys, Rochester 1.00
J. Variakojis, Chicago 1.00
Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

Mūsų 10-ji metai — Tūkstančiai patenkintų klientų

EXPRESS GIFT-PARCELS

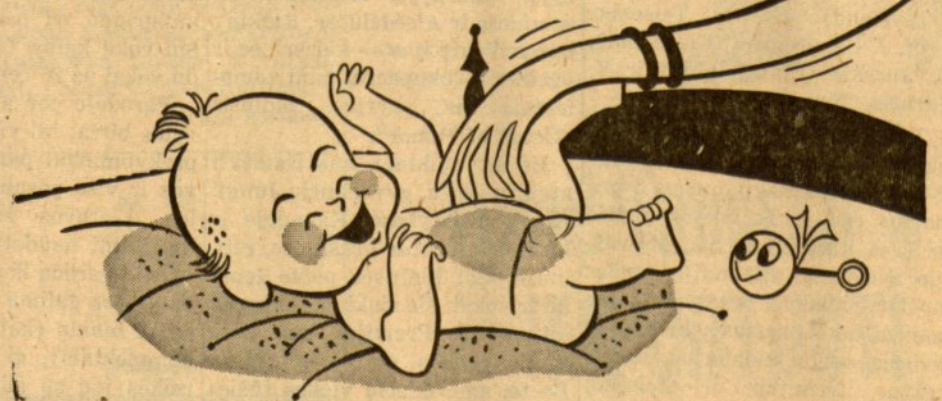
Greičiausias patarnavimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus. Garantuojame, kad visi siuntiniai išsiunčiami laike 4 dienų. Įrodymas: Mes jums prisiunčiame pašto anspauduotą kvitą. Vaistus siunčiamus oro paštu pristato laike 8 dienų. Visi siuntiniai garantuoti ir apdrausti. Muitai apmokami čia. Taip pat dovanų siuntiniai be muitų į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją, Vengriją, Jugoslaviją, žemais muitais siuntiniai į Čekoslovakiją. Reikalaukite mūsų kainoraščių.

Atdara kasdien nuo 9-6 val. Šeštadieniais 10-2.
GRAMERCY SHIPPING CO. 777 Lexington Ave., New York 21, N. Y.
Tarp 60 ir 61 gatvių. Tel. TE 8-5462-5463

Saugote vaiką?

SIKITE (Nebėkite) SAVO LOVOS TELEFONĄ

Nėra reikalo palikti vaiką vieną bent sekunde, kada telefonas suskamba? Paimkite šaukimus kur esate... su patogiu ekstra telefonu. Taip mažai kainuoja. Lengva užsakyti. Šaukite Ohio Bell ir prašykite savo Service Representative.

PATOGUS EKSTRA TELEFONAI 85c

Dėl naujų telefono patogumų pamatykite 17-24 pusl. Jūsų juodojo telefono knygoje

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY
PER MĖNESĮ plus takas ir įdėjimas ir vienkartinis spalvos mokestis

Šauk MAin 2-9900

1955m. Chevroletų Valymo greitas išpardavimas

DEMONSTRUOTOJŲ TARNAUTOJŲ MAŠINOS
PIRK DABAR... PRIEŠ KAINOMS PAKILANT!

JUS PATENKINS
2-DOORS • 4-DOORS
CONVERTIBLES
HARDTOPS
STATION WAGONS

TIKRAS
SUTAUPYMAS!
GERAS FINANSAVIMAS
ATIDARYTA IKI 9 VAL. VAK.

DON McCULLAGH

Clevelande smarkiausiai augantis Chevrolet pardavėjas

1258 E. 105-Superior
CE 1-7064

DVI
VIETOS

6412 St. Clair
GL 1-3285

Atstovas S. GRABLIAUSKAS
5 Thomas Park, S. Boston, Mass.
Tel.: AN 8-5467

Clevelande atstovas
A. JOHANSONAS —
7616 Decker Ave., UT 1-3465

Reikalingi atstovai visuose didesniuose miestuose. Rašyti S. Grabliauskui.

NAUJAUSI 1956 M. MODELIAI

Vokiškų radio aparatų su visais patobulinimais. Lengvai ima Europą. Turi visas bangas. Yra ir su patefonais.

NAUJI MODELIAI IMPERIAL

radio aparatų. Drauge patefonas ir baras. Visos bangos. Nepaprastai gražūs.

Sioj uždangos pusėj 700 inžinierių

Nuo 1946 m. vasario 24 d. Vakarų Vokietijoje sėkmingai veikė Lietuvos Inžinierių Tremtinių Draugija (LITD). 1948 m. birželio 5-6 po III-jo atstovų suvažiavimo Augsburg, Dr-jos Centro V-ba perkelta į Kempteną ir LITD-ja pasivadino Lietuvių Inžinierių Sąjunga Užsienyje (LISU), o po 1949 m. gegužės 21-22 d. LISU atstovų suvažiavimo Kemptene, nutarta persiorganizuoti į Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą (PLIAS).

1950 m. vasario 1 d. PLIAS Centro V-bos veikimas Kemptene (Vokietijoje) nutarta nutraukti, paliekant S-gos įgaliotinį Vokietijoje ir paskiriant S-gos įgaliotinius kitose valstybėse, kol ten bus suorganizuoti PLIA S-gos skyriai. PLIAS c. v-bos pirm. prof. J. Šimoliūnas, išvykęs į JAV tuojau ėmėsi megzti ryšius su kitose valstybėse įsikūrusiais liet. inžinieriais.

1951 m. vasario 24-25 d. pirmasis Am. liet. inž. ir archit. suvažiavimas New York'e pagedavo prof. J. Šimoliūnui — PLIA S-gos pirmininkui pagalbon prof. S. Dirmantą, vicepirmininku, o taip pat pasirinkti PLIAS sekretorių.

1952 m. rugpjūčio 30-31 d. Chicagoje įvykusiame antrajame ALIAS ir PLIAS skyrių atstovų suvažiavime buvo išrinkta laikinoji PLIAS c. v-ba (pirm. prof. J. Šimoliūnas). Jai buvo pavesta pakviesti komisiją praveisti PLIAS centro organų rinkimus susirašinėjimo būdu.

PLIAS-gos centro v-ba išrinkta 1953 m. gruodžio mėn. — pareigas ir bylas perėmė 1954 m. kovo 7 d. PLIAS-gos c. vald. pirm. prof. J. Šimoliūnas, vicepirm. — prof. S. Dirmantas ir prof. S. Kolupaila, rašt. — A. Didžiulis ir inž. — J. Jukūnas, visi iš Chicago's arba jo apylinkių. Revizijos komisija: P. Žiūrys, S. Kudokas ir A. Nasvytis (Cleveland). Garbės Teisimas: prof. J. Gravrogas (Cleveland), A. Jurskis (Philadelphia) ir V. Birutis (New York).

PLIAS c. v-ba paruošė ir paskelbė vykdymui laikinuosius S-gos įstatus, ragino visus S-gos narius remti: Technikos žodžio ir Liet. Inž. ir Archit. Metraščių išleidimą; stipendijų fondą; nuolat palaikyti tarpusavio organizacinius ryšius; kvietė ir kviečia visus inžinierius, architektus, technikus ir technika studijuojančius įsijungti į PLIAS ir ALIAS skyrių narių eiles ir profesiniai organizacinę bei visuomeninę kultūrinę veiklą.

1956 m. rugsėjo 1-3 d. IV-ame ALIAS ir PLIAS sk. atstovų suvažiavime Philadelphiaje PLIAS centro v-ba perrinkta ta pati dar dvejais metams ir jai pavesta sudaryti komisiją "Lietuviškų technikinių terminų žodynui" surinkti, suredaguoti ir išleisti. Tai PLIAS Clevelando skyriaus narių pradėtas didžiulis darbas ir jau daugiau 1000 įvairių sričių technikinių žodžių jų iki šiol surinkta. Lygiagrečiai darbas buvo tęsiamas taip pat Technikos žodžio.

PLIAS-gą sudaro šie padaliniai:

1. Argentinos PLIAS sk. (Buenos Aires, Avellaneda), įst. 1949. VII. 15, pirm. J. Ramanauskas, 24 nariai.

2. Austrijoje gyveną 2 liet. inžinieriai.

3. Australijoje: a) PLIAS Adelaides sk., įst. 1951. VII. 15 d., pirm. A. Pacevičius, 12 narių; b) PLIAS Melbourne ir Sydney sk., įst. 1951 m. kovo mėn., pirm. D. Daukas — 14 narių. (Iš viso tose apylinkėse gyvena virš 30 liet. inž.).

4. Brazilijos PLIAS sk. (Sao Paulo), įst. 1949. I. 30 d., pirm. A. Cimbliris, vėliau Z. Bačelis. Skyriui perorganizuoti PLIAS c. v-ba 1956 m. įgaliojo M. Ivanauską. Gyvena apie 10 liet. inž.

5. Danijoje gyvena 1 liet. inž.

6. Didž. Britanijos PLIAS sk.,

įst. 1949. II. 20, pirm. J. Vilčinskas, 11 narių.

7. Jungtinės Amerikos Valstybės: a) PLIAS Clevelando sk., įst. 1949. VII. 20 d., pirm. E. Malcanas, 32 nariai, b) ALIA S-ga su skyriais: Bostone, De-troite, Chicagoje, Los Angeles, New York'e, Pittsburgh'e ir Philadelphiaje — 353 nariai.

8. Kanadoje: a) PLIAS Montrealio sk. pirm. J. Daniliauskas, 15 narių. Apylinkėje gyvena apie 30 inž., b) Toronto PLIAS sk., įst. 1949. VII. 19 d., pirm. J. Slizys, 45 nariai.

10. Prancūzijoje gyven. 4 liet. inž.

11. Švedijos PLIAS sk. Stockholm'e, įst. 1950. V. 1 d., pirm. Dr. inž. K. Kraujalis, 8 nariai.

12. Šveicarijoje gyven. 3 liet. inž.

13. Vokietijoje gyven. 25 liet. inž. PLIAS c. v-bos įgaliotinis Pr. Zundė.

14. Venecueloje gyven. 15 liet. inž. ir keletas kitų technikos darbuotojų. PLIAS c. v-bos įgaliotinis V. Venckus.

PLIAS-ga visame pasaulyje apjungia virš 600 lietuvių inžinierių-architektų, technikų ir inžinierių kandidatų.

Inžineriją gi studijuoja dar apie 200 jaunuolių.

Reikia skaityti, kad visame pasaulyje gyvena apie 700 liet. inžinierių ir architektų.

PLIAS-ga yra visuomeninė — profesinė lietuvių inžinierių organizacija, kurioje bendra kultūriniai organizacinį darbą dirba visi sutartinai, nekreipdami dėmesio nei į politinius bei į pasaulėžiūrinius įsitikinimus. Visose valstybėse lietuvių inžinierių kaip profesijos darbuotojų vardas stovi aukštai, nei jiems pavestą darbą atlieka gerai ir sąžiningai.

Inž. K. Krulikas

Lietuvos pašto ženklų paroda

Filatelistų Draugija "Lietuva" ruošiasi savo dešimtmetį paminėti didele (jau aštunta iš eilės) Lietuvos pašto ženklų paroda, kuri įvyks spalio 20 ir 21 dienomis, 1956 m., Vyčių salė, 2453 West 47th St., Chicago 32, Illinois.

Ši paroda bus ypatinga tuo, kad joje bus išstatytas visų draugijos narių kolektyvinis Lietuvos pašto ženklų rinkinys, pradedant taip vadinamais baltaisiais (1918 m. išleistais) ir baigiant 1941 serija, okupantų-komunistų perspausdinta. Į tą rinkinį taip pat įeis ir reti Sov. Rusijos pašto ženklai, kuriuos, 1941 metais lietuvių sukilę prieš komunistus ir juos išviję į Rusiją, perspausdino Kaune, Vilniuje, Ukmergėje, Zarasuose, Panevėžyje, Rokiškyje, Telšiuose, Raseiniuose ir Alsėdžiuose. Rinkiny bus ir Vokietijos — kaizerinės ir nacinės — okupacijų pilni komplektai. Šis skyrius vadinsis "Court of Honor".

Be šio rinkinio, bus išstatyti atskirų narių, gyvenančių Jungt. Amer. Valstybėse, Kanadoje ir kituose laisvuose kraštuose, reti, muzėjiniai Lietuvos pašto ženklai ir vokai. Šie rinkiniai bus premijuojami. Premijos bus trijų rūšių: pirmos, antros ir trečios. Be to, amerikiečių vienos rūšies pašto ženklų rinkėjų sąjunga (American Topical Association) skiria premiją už geriausį parodą "topical" (daiktinį) pašto ženklų rinkinį, o Chicagojį seniausioji filatelistų organizacija (Chicago Philatelic Society) skiria "Education award" už geriausią parodą Lietuvos rinkinį. Į teisėjus (jury) draugija pakvietė žinomus pašto ženklų specialistus — lietuvius ir kitataučius, Garbės teisėju pakviestas Lietuvos konsulas dr. P. Dauš-

vardis.

Sukaktuvinės parodos proga ir didžiųjų birželių (1941 m.) trėmimų Lietuvoj penkiolikmečiui atminti, draugija išleis specialų ženklą (etiketę) ir voka, kuriems atitinkamus piešinius ruošia dail. J. Pilipauskas. Etiketė bus išleista trimis spalvomis: geltona, žalia ir raudona. Vokai taip pat bus išleisti keliomis spalvomis.

Renkantieji Lietuvos pašto ženklus, propagandinius ženklesius, etiketes, jau dabar gali užsisakyti čia minimų ženklų ir vokų. Vieno ženkliuko kaina 10 centų, trys ženkliukai (visų spalvų — komplektas) 25 c. Vokai po 10 centų. Užsiskaitant ne mažiau 50 vokų. — po 5 centus. Parodos dienomis bus galima įsigyti čia minimų vokų su JAV pašto ženklu ir Chicago's pašto antspaudu su parodos datomis. Šių vokų kaina 15 centų vienas, du vokai už 25 centus.

Parodoje per abi dienas salėj veiks birža, tai yra pašto ženklų prekybininkai pardavinės Lietuvos ir viso pasaulio pašto ženklus. Lietuvos ženklų rinkėjai kviečiami naudotis proga ir atvykti į parodą iš arti ir toli. Šiuo metu dar galima gauti Lietuvos pašto ženklų (kaikurių ir pilnais komplektais), gi už metų, kitų reikės jau su žiburiu ieškoti ir radus už juos brangiai mokėti.

Parodai ruošti sudarytas platus komitetas, kurio atskirų sričių pirmininkais yra: Jieva Lukas — premijų ir rėmų, taip pat spaudos ir radijo, Ed. Jasiūnas — programos ir skelbimų, R. Estka — biržos ir spaudos, V. Tubelienė — svečių priėmimo ir registracijos knygos, J. Moohr — ženkliuko — etiketės ir voku, taip pat informacijos amerikiečių filatelistų žurnalams. Jiems talkina Jonas Green, S. Ivanaus-

kas, J. Liubinskas, jr., J. Mačėnas ir k. Komiteto pirmininku informuotoju visais parodos reikalais — Ign. Sakalas, 7356 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Užsakymus ženkliuko ir voku ir kartu pinigų reikia siųsti Richardui Estkai, 2645 West 71st St., Chicago 29, Ill.

Filatelistų Draugijos "Lietuva" valdybą sudaro: pirmininkas Jonas Green, sekretorius Ed. Jasiūnas, išdininkas Richard Estka. Biuletenio redaktoriai Ignas Sakalas ir Jieva Lukas.

Richard Estka

SKAUTAI

PRISIMENA LIETUVĄ IR ANGLIJOS SKAUTŲ PRIEMIMĄ

(sk.) "Mūsų Vyčio" Nr. 5 yra atspausdintas lordo Petro Baden-Powellio laiškas lietuviams skautams-tėms. Jo autorius yra pasaulinio skautybės sąjūdžio įkūrėjas lordo Roberto Baden-Powellio sūnus. Savo laiške jis su malonumu prisimena 1935 m. metų viešnagę Lietuvoje kartu su visa Baden-Powellų šeima ir 600 britų skautų bei skaučių ir vadovų. Tada jie "Calgarie" laivu lankė Baltijos uostus. Lordas Petras B.-P. savo laiške tarp kitko rašo:

"Man yra ypač malonu išgirsti, kad visa eilė lietuvių, gyvenančių, tikėjime — laikinoje emigracijoje, neužmiršta tikrųjų skautavimo idealų. Svetimose šalyse skautybės idėjomis persiėmę žmonės jau turi būti tikri skautai pilna to žodžio prasme, turi tikėti į mūsų idealus, idant dar jų bandytų siekti.

Taip, aš visados mielai prisiminsiu tą puikią rugpjūčio mėn. dieną 1933 m., kai mes išlipome iš "Calgarie" laivo Klaipėdoje. Aš prisimenu tą šiltą ir mielą Lietuvoje patirtą sutikimą, tokį žavintį vaišingumą. Dainos, juokas ir draugiškumas buvo spon-taniškas ir džiuginantis, kas įrodė faktą, jog mes skautai, ne-

žiūrint kalbų skirtumo, esame vienos pasaulinės brolijos nariai. Nepamirštama diena Klaipėdos apylinkių miškuose, kur užkandžiavome prie žemėje kasto "stalo", taip puikiai išpušto samonomis, dainomis, lapais, kan-korėžiais. Kad ir trumpa vieš-nagė mums palikusi neužmirštama dėl lietuvių parodyto draugiškumo".

Laiško autorius apgailestau-jas, kad jam vėliau neteko su-tikti lietuviškosios skautijos at-stovų. Užtat pernai su džiaugs-mu applanke lietuvių stovyklą Headles Parke, kuris yra jo gy-venamoje apylinkėje. Jame bu-vo miela patirti, jog lietuviai skautai ir vėl gali susirinkti, kal-bėti bei dainuoti gimtąja kalba, ugdyti savo papročius bei šo-klus. Laiškas baigiamas linkėji-mais:

"Tikėkimės, kad netrukus ateis diena, kad jūs ir vėl galė-site džiaugtis taika ir laisve sa-vo numylėtoje tėvynėje.

Tebūnie man leista pasveikinti lietuvių skautus ir skautes Didžiojoje Britanijoje ir visame pasaulyje bei palinkėti geriau-sios sėkmės skautiškuose sieki-muose".

NAUJAS TAURO TUNTININKO ADRESAS

(sk.) Pasikeitė New Yorko "Tauro" skautų tunto tuntininko adresas. Dabar jis pasiekia-mas adr.: psikt. Romas Kezys, 130 Hendrix Street, Brooklyn 7, N. Y.

BOSTONO ŽAIGIRIO TUNTE

(sk.) Bostono "Žalgirio" skau-tų tunte į skiltininko laipsnį pakelti paskiltininkiai A. Gustaitis ir R. Venckus, o į paskiltininkio — skautas H. Strolia. Pareigose patvirtinti: psikt. T. Šležas — "Senųjų Lapinų" sk. vyčio bū-relio vad., sklt. R. Šležas — DLK Kestučio skautų dr-vės draugininku ir psikt. H. Strolia — Vilkių dr-vės draugi-ninku.

VYR. SKTN. A. SAULAIČIUI 50 METŲ

(sk.) LSB 1-jo JAV rajono vadeiva savo aplinkraštyje viso rajono vardu pasveikino vyresn. sktn. Ant. Sanlaitį, rugsėjo mėn. 13 d. atšventusį 50 m. amžiaus sukaktį.

NAUJA AUŠROS VARTŲ TUNTININKĖ

(sk.) Sktn. A. Karnavičienė perėmė Chicago's skaučių Aušros Vartų tunto tuntininkės pareigas. Jos adresas: 4119 So. Francisco Ave., Chicago 32, Ill., telef. FRontier 6-6425.

SKAUTISKIEJI GINTARELIAI CHICAGOJE

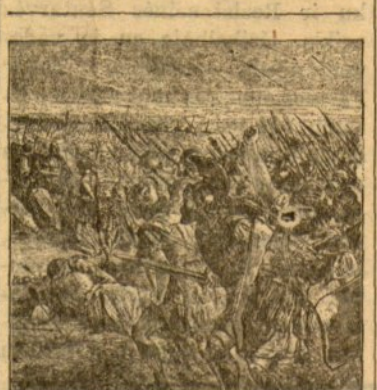
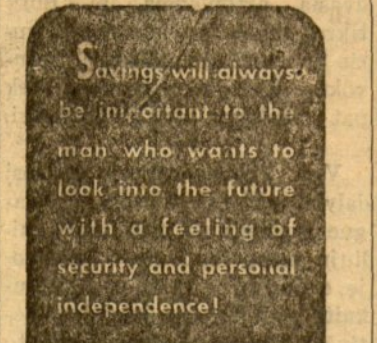
(sk.) Chicago's Baltijos Jūros jūrų sk. tunto rinktinė dalyvavo vietos distrikto jūrų skautų irklavimo varžybose. Jūrų pskt. A. Levano vadovaujami mūsų jūrų skautai lenktynėse laimėjo ant-rąją vietą.

Jūrų sktn. Dr. K. Anglinskio bute buvo suruošta arbatėlė Baltijos Jūros tunto stovyklos vadovybei. Pobūvio dalyviams parodyti stovykliniai filmai.

Chicago's sk. vyčių pulk. J. Sa-rausko būrelio vadas A. Grina susilaukė sūnaus — būsimo skautuko. A. Grina kartu su tė-vais įsigtame name, Brighton Parke, žada įsirengti sk. būklą.

Sk. vytis Vyť. Reklaitis išvy-ko atlikti karinę prievolę JAV kariuomenėje.

Sktn. Pr. Torūta iš Grand Ra-pids, Mich., išplatino Chicago's skautų stovyklos vajuos 25 lo-

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Usisakykit KARI nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykite:

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją: L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass. 223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai. Kaina \$5.00

terijos knygeles. Skatinintis pa-vyzdys patiems chicagiškiams skautams!

S. BARANAUSKAS MUZIKOS POPIETĖJE

(sk.) Chicago's Akad. Skautų Ramovė surengė jaukią atsisveikimo arbatėlę Italijon išvyks-tančiam solistui St. Baranaus-kui. Ši muzikos popietė sutraukė per 70 svečių. Programoje buvo p. G. Gudauskienės paskaita operos temomis. Skautės D. Per-naravičiūtė ir N. Bernotaitė pa-dainavo kelias dainas. Vyr. sktn. Dr. M. Budrienė Akad. Skautų Ramovės vardu palinkėjo S. Ba-ranauskui sėkmingų studijų Ita-

lijoje ir joms paremti įteikė \$100, kuriuos sudėjo šios popie-tės dalyviai.

S. Baranauskas, akomponuo-jamas muz. Kučiūno, padainavo keletą puikių dainų. Popietė už-baigta skanomis akad. skaučių paruoštomis vaišėmis ir šokiais.

Isidėmėk DIRVOS

adresą —
1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	2.00	Milžino paunksmė	2.50
V. Minkūnas		Balys Sruoga	
Anoj pusėj ežero		Mėnuo vad. medaus	
P. Andriušis	1.50	N. Mazalaitė	2.50
Aukso kirvis		Naktys Karališkuose	
Juozas Švaistas	2.50	L. Dovydenas	2.00
Apie laiką ir žmones		Ora pro nobis	
J. Aistis	2.50	J. Gliada	4.00
Audra žemaičiuose		Orfėjaus medis	
VI. Andriukaitis	2.20	A. Nyka-Niliūnas	3.00
Atlaidų pavėsy		Pažemintieji ir nuskriaustieji	
P. Abelkis	4.00	F. M. Dostojevskis	2.50
Aukso ruduo		Po Tėvynės dangum	
M. Vaitkus	1.25	Žodžiai vytės Nemunėlio.	
Būdas Senovės Lietuvių...	4.00	Paveikslai V. Augustino	2.00
Sim. Daukantas		Pragaro pošvaistės	
Būkite sveiki		V. Alantus	3.50
Dr. S. Bičelis	2.00	Pirmas rūpestis	
Baltasis Vilkas		Jurgis Jankus	2.00
K. Binkis	1.00	Pietų vėjelis	
Balutis		Vytė Nemunėlis	1.00
J. J. Bačiūno leidinys	1.50	Paklydę paukščiai I	
Buriavimas ir jūrininkystė		Jurgis Jankus	2.20
B. Stundžia	2.00	Paklydę paukščiai II	
Cezaris		Jurgis Jankus	2.00
Mirko Jelusiū	2.00	Pietų kryžiaus padangė	
Didžioji kryžkelė		Sudarė Gaudys	4.50
B. Brazdžionis	2.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis	
Duktė		M. Springborn	2.00
Alė Ruta	2.40	Petras Sirvakas	
Daiktai ir nuorūkos		Juozas Švaistas	2.70
Leonardas Žitkevičius	1.00	Po ragėnos kirviu	
Don Kamiliaus mažasis		Jurgis Jankus	1.50
pasaulis		Pabučiavimas	
Guareschi	2.50	J. Grušas	1.50
Didžiosios atgailos		Rytų pasakos	
R. Spalis	3.50	V. Krėvė	3.00
Doleris iš Pittsburgho		Raudoni batukai	
Stepas Zobarskas	0.80	Jurgis Savickis	1.50
Eldorado		Sudie, pone Čipse	
J. Švaistas	1.50	James Hilton	0.75
Gyvačių lizdas		Strėie danguje	
Francois Mauriac	2.00	Henrikas Radauskas	2.00
Gimdytoja		Saulės Takas	
Francois Mauriac	1.75	Nelė Mazalaitė	3.50
Gabija, literatūros metraštis	6.50	Silkai ir vilkai	
Gintariniai vartai		Runeč Dandierinis	1.00
N. Mazalaitė	2.00	Senųjų lietuviškų	
Gyvulių ūkis		knygų istorija	
George Orwell	1.00	V. Biržiška, liet. virš.	3.00
Giesmė apie Gediminą		papr. virš.	2.00
B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	Saulutė debesėlius	
Jaunai inteligentei		L. Žitkevičius	1.50
V. Andriukaitytė	1.25	Šventieji akmenys	
Kryžkelės		Faustas Kirša	2.00
A. Vienuolis	3.50	Sventoji Lietuva	
Kaimynai		Jurgis Savickis	3.00
J. Paukštelis	2.50	Teresė Neumanaitė	
Kaip jie mus sušaudė		J. Burkus	3.00
J. Petraitis	1.80	Tipelis	
Kuprelis		Puiglis Andriušis (irišta)	3.00
Ignas Seinius	2.00	Trumpa diena	
Keliai ir kryžkelės		Alė Rūta	4.00
Putinas	2.50	Tomas Nipernadis	
Kon - Tihi,		August Gailit	2.50
Thor Heyerdahl	3.75	Tarp pelių ir vyrų	
Kaimiečiai		John Steinback	1.25
V. S. Ryymont I-II-III-IV		Užgesęs sniegas	
I ir II dalis	po 3.00	Aloyzas Baronas	2.50
III ir IV dalis	po 3.50	Ugnies pardavėjas	
Kudirkos raštai		Balys Rukša	1.00
		Uzdraustas stebuklas	
Loreta		Stasius Būdavas	2.00
Stasius Būdavas	1.80	Vanagaitis	
Kregždutė I		monografija	2.00
A. Rimkūnas	1.50	Valerijono lašai	
Kiškučio vardinės		Dr. S. Aliūnas	1.00
Stasys Dziugas	1.50	Vilnius Lietuvos gyvenime	
Lietuvos plnigal		Dr. A. Šapoka	1.50
Juozas K. Karys	5.00	Velykų pasakos	
Lietuva		N. Butkienė	1.00
A. Bendorius	2.75	Vyturėliai Laukuose	
Laiškai žmonėms		Vikt. Šimaitis	0.75
G. Papini	2.00	Trylika nelaimių	
Moters širdis		R. Spalis	1.25
Guy de Maupassant	2.60	Vaikų knygelė	
Lyrikos kraitis		M. Valančius	1.80
Medžio raiziniai		Varpai skamba	
Ign. Končius	5.00	Stasius Būdavas	2.50
Mikuckis	2.50	Zemaitių krikštas	
		P. Abelkis	2.50
		Zemaitis nepražus	
		Balys Sruoga	3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

JAV kiekvieną dieną 1,000 gyventojų sulaukia 65 metų amžiaus. Ir nevisi iš jų gali savais ištekliais išsilaikyti. Jiems į pagalbą ateina Community Chest. Ir kai ta organizacija pasibels į tavo duris — duok kiek gali, kad tų žmonių gyvenimas būtų sotesnis, sveikesnis ir linksmesnis.

Gimtasis žodis turi niekad nenutrukti

Prancūzijos lietuvių biuletenyje p. O. Bačkienė, Lietuvos atstovo Prancūzijai p. St. Bačkio žmona, paskelbė visiems lietuviams aktualų rašinį, kurio dalį čia savo skaitytojams ir pakartojame.

Red.

Vienas ryškiausių tautinės individualybės bruožų yra gimtoji kalba. Ji atskleidžia visą mūsų tautos gyvenimą, kaip sako vokiečių rašytojas J. G. Herderis: "Tautos kalboje gyvena tautos minčių turtai, jos tradicijos, istorija, religija ir gyvenimo dėsniai, visa širdis".

Užtat savosios kalbos vartojimas yra natūralus, lyg įgimtas organinis dalykas, kaip ir dieviškosios tvarkos nuostata. Ji žmogaus buitį įdvasina, susieja su jos išgyvenimais, su palikuonių dvasiniais lobiais. Mūsų padavimai, dainos, pasakos sukuria ir kuriami mūsų šviesuolių mokslo, literatūros veikalai visuomenę pasisavinami tik gimtąja kalba.

Nepergyvensi mūsų liaudies dainelėse išreikštų tikrųjų jausmų, tautinės nostalgijos, papročių savitumo, liaudies dvasios kūrybiškumo, reikšdami jas svetimąja kalba. Tai bus gėlis be žiedų ir kvapnio, be specifinės tautinės kūrybos syvų.

Kalba netik mums leidžia pasisavinti kultūrinius savo tautos turtus, bet ji susieja ir su tautine bendruomene, įjungta į tautinio gyvenimo kelią — yra tautinio charakterio išraiška ir tautinės sąmonės palaikytoja. Gimtoji kalba tai yra raktas, kurio pagalba galime pažinti savąją tautą, jos kultūrisius laimėjimus, praeities didybę bei šių dienų vargus.

Tat, tremties gyvenime lietuviškosios kalbos vaidmuo yra lemiamas: jos praradimas, ar nepaisymas jau yra mūsų nautautimo, dvasinio susmukimo žymė. Tas, kuris iš silpnumo atskilo nuo savojo kamieno, vargu ar ką didingesnio beįėjus atskleisti svetimo medžio pavėsyje. Gal būt, kai kurie asmenys, suvėję su gyvenamu kraštu, ar baigę mokslus svetimoje kalboje, ir gali pakilti iki tam tikrų aukštųjų, bet šiuo atveju tinka prancūzų rašytojo Cesbron žolžiai: "Ne visi kalti, bet visi atsakomingi".

Kaip bebūtų su išimtimis, bet masinis, grupinis nutautimas tenėša tik sumenkėjimą, savęs išsižadėjimą, tautinę savizudybę. Istoriniai įvykiai aiškiai byloja: kur tikta lietuviškoji kalba nutilo, ten ir mūsų tautinė sąmonė išblėso. Taip atsitiko mūsų sulenkėjusiuose dvaruose — slaviškuose pietuose ir prūsiskuose vakaruose. Tikta deka turtų lietuviškų asmenybių ir mūsų kaimo atsparumo buvo išsigelbėta nuo visiškios tautinės savizudybės.

Visais laikais per kovą už gimtąją kalbą buvo skinami ir tautos laisvę keliai, o per jos praradimą garmėjome į svetimųjų kasamą prarają. Teisingai tat visi didieji mūsų tautos sūnūs — veikėjai: Valančius, Banašavičius, Kudirka, Maironis, Valžgantas ir kiti šaukė nepalaujamai į kovą už gimtąją kalbą, nes matė, jog bet kokiam atsparumui, rezistencijai, tautinei sąmonei ugdyti ji yra pirmasis ir svarbiausias ginklas.

Kriaučiūnas 1888 metais, mokytojaudamas Marija mpolės gimnazijoje, liepė savo mokiniam įsikalti į galvą šį dėsni:

"Visur ir visados pasilikite lietuviškai, kalbėkite kur galite lietuviškai, nesigėdykite būti lietuviškai ir kitus kalbinkite eiti tais keliais".

Ir netik Didžiojoje Lietuvoje mūsų ryžtingieji šviesuoliai knygnešiai, vargo mokyklų daraktoriai, motinos mokydamos vaikus vedė kovą už gimtąją kalbą, bet taip pat ir Mažosioje Lietuvoje kaimiečiai su tūkstančiais parašų teikė peticijas Prūsijos karaliui Fridrichui prašydami lietuviškai kalbėti teisų.

Šiandien lietuvių kalbos padėtis diena iš dienos sunkėja. Krašte rusų kalba ima brautis į viešąjį gyvenimą, įstaigas, miestus, kur rusų skaičius vis auga. Mokyklose rusų kalba įves ta kaip lygiagretė lietuviškai, be to mokyklų tinklas su rusų kalba plečiasi. Šiais mokslo metais buvo pristatyta švietimo Ministerijai už rašto darbus medaliams gauti iš lietuviškų mokyklų 148, o iš rusiškų 225 abiturientai ("T. M."). Tas parodkia linkme sukama ir kaip pamažu lietuvių kalba stumiama iš gyvenimo ar pastatoma antraeile...

Tremties gyvenime lietuvių kalbą žlugdo mūsų pačių pavargimas, ryžtingumo stoka stoti į žūtbūtinę kovą už gimtąją kalbą, pradedant nuo savo šeimų. Tiesa, kasdieninis gyvenimas gimtosios kalbos išsaugojimo at-

žvilgiu byloja didelių sunkumų, ypačiai mišrioje šeimoje, bet, jei vyras gali išmokyti žmonos kalbą, tai žmona gali taip pat išmokyti ir vyro... Niekam nebus nusidėta, jei šeimoje vyraus dvi kalbos — tėvo ir motinos.

Taip pat teisinga ir natūralu, kad vaikai mokėtų savo tėvų kalbą, bent susikalbėtų. Mokėjimas gimtosios kalbos vaikų mokslui ir svetimose mokyklose visiškai netrukdo. Yra faktai, kad vaikai kalbą namuose lietuviškai, baigia mokyklą geriau, negu vietiniai to krašto vaikai. Tas tegu padrašina ruošti jaunimą ne tik svetimam kraštui, bet ir savajai tautai.

Kaip mes begalime drįsti reikalauti iš mūsų jaunimo, jau nebekalbančio lietuviškai, pasiaukojimo, kovos už tautos idealus, jei jis jos nebepažįsta, nebedalyvauja bendruomeniniame gyvenime, vengia jo, nes kalbos nemokėjimas jam yra uždėjęs varstus, jį supančiojės, jį išstumęs iš savųjų tarpų. Šis klausimas yra susijęs su didele atsakomybe ne tik prieš jaunąją kartą, bet ir prieš savąją tautą.

Tie, kuriems bekovojant už tautos gyvybę, jos laisvę, mirštis nutraukė gimtojo žodžio stygą, mus įpareigoja budėti, kad gimtasis žodis su jų mirtimi nesibaigtų, bet kaip jų krauju parašytas testamentas būtų perduodamas būsimoms kartoms...

Sueso įvykiai nublukino Vokietijos problemą

Artimuose Rytuose susikomplicavusi situacija nustūmė į šalį labai svarbius ir aktualius įvykius Europoje. Net Vokietijos problema nubluko, kas nei rytinei, nei vakarinei vyriausybei nelabai patinka.

Pasaulio spauda labai mažai teatkreipė dėmesį į Bonnos pranešimus, kad ji jau pradėjo gaminti karo reikmenis, net lėktuvus; kad ji padarė užsakymus J. A. Valstybės; kad ji pagal abišalį susitarimą iš J. A. Vals tybių gavo karo medžiagų.

Nelabai pastebėtas ir Rytinės Vokietijos pranešimas apie komunistinės armijos suorganizavimą ir ginklavimosi fabrikų darbą paleidimą.

Nors Vak. Vokietijos vyriausybė ir visas pastangas deda, kad sujungus Vokietiją, bet to reikalo nepriartino nei vienu žingsniu. Kas iš to, kad abi vyriausybės yra suvereninėmis.

Rytinė Vokietija yra visiškai Maskvos priklausomybėje, o vakarinė vyriausybė negali pradėti jokios akcijos prieš rytinę vyriausybę neįeinant į konfliktą su Maskva. Vakarių valstybių parama Bonnai, pagal iki šiol jų vedamą politiką yra apžėta. Nei Paryžius, nei Londonas nei pagaliau Vašingtonas, nepataria pradėti bet kokią betarpinę susijungimo akciją.

Įtemptus tarp Bonnos ir Maskvos santykius, Vak. Vokietijoje kom. partijos likvidavimas, tuos santykius dar daugiau paštrino. Iš to fakto komunistai stengiasi nukalti propagandos ginklus. Jie išvedžioja, kad tas aktas reiškia pasiruošimą karui, hitlerinių laikų grąžinimą ir t.t.

Tokie tvirtinimai yra grynas komunistų išmislas. Tiesa, Hitleris likvidavo komunistų parti-

ją, likvidavo ir visas kitas, bet tas ne kiek nesutrukdė sudaryti sąjungą su Maskva, kad bendroje žulikiškoje akcijoje pasidalytų Lenkiją, Pabaltijo kraštus ir kitas Europos valstybes.

Vak. Vokietijoje kom. partijos likvidavimas neturi nėko bendro su kariuomenės atkūrimu ir pasiruošimu karui, o yra tikta apsigynimo aktas — prieš svetimų agentūrų veiklą ir krašto viduje tvarkai palaikyti.

Nors Nasseris visus žymiuosius savo komunistus ir sugrudo į kalėjimus, bet Maskva neatsakė tiek šiuo momentu reikalingą, daug kainuojančią pagalbą. Jeigu Adenaueris būtų sovietinei vyriausybei nuosirdėnis, nors kiek parodytų maskvinei politikai prisitaikymo žymį, tai į kom. partijos likvidavimą Maskva nekryptų jokio dėmesio.

Paskutinioji Vak. Vokietijos nota sujungimo reikalu yra bandymas pradėti derybas su Maskva betarpiu. Nei komunistinės spaudos atakos, nei Gromiko pastabos, nuo to žygio nesulaiko. Reikia laukti, kad sovietų atsakymas bus neigiamas, bet deryboms durų neužtrenkiantis.

Maskva be abejonės pakis sąlygas, primins savo ankstyvesnį nusistatymą, suversdama visą atsakomybę Vak. Vokietijos vyriausybei dėl jos netinkamos laikysenos Sov. Sąjungos atžvilgiu. Maskva neturi prieštasties sutikti, kad tuo reikalu būtų sušaukta keturių didžiųjų kon-

RADIO — TV TAISYMAS

AMUR CO.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS
Darbas garantuotas.
Šaukti kiekvieną laikų
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Trys arabų didieji — Sirijos prezidentas, Saudi Arabijos karalius ir Egipto diktatorių po įvykusių pasitarimų.

ferencija, nes ta pačia proga pradiskutuojami ir kiti klausimai, susidaro galimybė ir propagandai. Tikrumoje Maskva nemano pasiūlyti kito projekto, bet stengsis, kad būtų priimtos tos propozicijos, kurios yra: Vokietijos neutralizacija, Vak. Vokietijoje vakariečių bazių likvidacija, pasitraukimas iš Atlanto Pakto, bet kokių sąjungų su vakarinėmis valstybėmis panaikinimas, komunistų priėmimas į bendrą Vokietijos vyriausybę, esamos ūkinės ir administracinės santvarkos rytinėje Vokietijoje palikimas, rinkimų neribotam laikui atidėjimas su sąlyga, kad jie nebus kontroliuojami tarptautinės komisijos.

Tokių sąlygų priėmimas reikštų visišką kapituliaciją, vakarinės zonos į Maskvos valdomą rytinę zoną įjungimą ir Maskvos įtakos pasistūmėjimą iki Reino upės. Aiškus dalykas, kad ne Adenaueris, ne viena iš opozicijos partijų tokių sąlygų nepriims.

Ar jau

įstojai į

VILTIES

draugiją?

SIUNTINAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

Didžiausia firma Amerikos kontinente — J. KAMIENSKI — JANIQUE TRADING CO., Chicagoje atidarė savo antrą skyrių.

J. Kamienski JANIQUE TRADING CO.

2551 W. 63 St., Chicago 22, Ill. Tel. HE 4-2380

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill. Tel. BR 8-6780

1029 Fairfield Ave., Cleveland 13, Ohio. Tel. CH 1-5547

Kiekvienas siuntinys pilnai apsaugotas.

Pristatymas oro paštu per 2-3 savaites.

Paprastu paštu pristatymas per 2-3 mėnesius.

Jūsų artimieji Lietuvoje siuntinius gaus be jokių mokesčių.

Įstaigos atidarytos nuo 12 val. iki 8 val. vakaro.

WOLFS FABRIC CENTER

7012 Superior Avenue EN 1-3764

DIDŽIULIS VASAROS IŠPARDAVIMAS!

Visų prekių kainos labai numuštos. Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų bei kitų galanterijos gaminių. Apsirūpinkite jau dabar mokyklinio amžiaus vaikų aprangą! Puiki proga gauti geriausios rūšies vilnonių išdirbinių siuntimui į Europą. Duodame Eagle Stamps.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the **MAY** company

57 Metinis Išpardavimas

Reguliariai 3.98 vyrų garsių 5 Brolių CHINO TWILL

Darbo Kelnės

2 \$5 uz

ar 2.69 viena

Dydžiai 29 iki 42

Stiprios, gerai pasiūtos darbo kelnės iš populiaraus chino twill khalo ar pilkose spalvose. Plaunamas ir Sanforized* ilgam nešiojimui. Su ziperiu. Dydžiai 29 iki 42. Unijos darbo.

Pašto ir telefono užsakymai priimami... Šaukit CHerry 1-3000 nuo 9 A.M.

The May Co.'s Basement Men's Work Clothing Department

*Didžiausias sutraukimas 1%

Vyrai! Taupykit \$5 IMPORTUOTI ANGLISKI. BATAI VYRAMS

Reguliaros 13.95 vertės

Anglijoje daryti "John White

Footwear Limited" specialiai

May Co.'s rūsiui

8.99

- Juodi ar rudi kiekvienam stiliuje
- Odos vidus nuo krašto iki krašto
- Lygi angliška oda
- Stiprūs, odiniai padai
- Neslystantys gumos kulnys
- Goodyear Wels

Puiki vertė jums, šiuose garsiuose iš Anglijos importuotose batuose puikiausia išvaizda! Mes patariame jums pasinaudoti šiuo išpardavimu kiek galima anksčiau. B plotis, 8 iki 12; C plotis 7 iki 12 ir D plotis 6½ iki 12. Nėra dydžio 11½.

Pašto ir telefono užsakymai priimami... Šaukite CHerry 1-3000 nuo 9 A.M.

The May Co.'s Basement Men's Shoe Department

JUOKTIS SVEIKA!

Linksamos saulėtos nuotaikos įgys skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite šiaudien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cent.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

ALEKAS BANYS MINI 60 IR 1 META

Alekas Banys, ilgametis veiklus Clevelando lietuvių patriotas ir dosnus rėmėjas Lietuvos ir bendrai lietuviškų tautinių reikalų, pasirodo, yra vienmetis su manim. Pernaį jam suėjo 60 metų amžiaus, bet jis praleido nepaminėjęs savo gimtadienio spalio 25 dieną, taigi šiemet Alekas minės savo 60 ir 1 metus amžiaus, savo tipišką labdarininku būdu: jis iš savo kišenės paskyrė \$60 dovanų, kurias išdalins specialus komitetas laimėjimo keliu. Bet laimėti noris privalo pirkti už dolerį bilietą, arba dovanoti dolerį svarbiems dartiniančioms lietuvių reikalams. Kartą bus 40 metų sukaktis kai jis dirba Clevelande.

Jis savo mokamą būdu aukas rinkti tų \$60 vardu, jau surinko kelis šimtus dolerių sušelpimui tremtyje likusių, negalinčių į Ameriką atvažiuoti.

Iš tų jo surenkamų šimtų dolerių jis neatsiims savo \$60 atgal. Tuos \$60 leis laimėjimui, ir laimingieji juos gaus. Nežinau tikrai kaip jis galutinai nuspręs. Iki šiol jo manymas buvo leisti ne vieną \$60 dovaną, kurią gautų tik vienas, bet tris, kad laimėtų trys asmenys — geresnis paskatinimas rinkti dolerines. Pirmutinė dovana būtų \$30, antra \$20, trečia \$10.

Jo pagerbimo vakaras bus lietuvių salėje, laikas bus greit paskelbtas.

Teisingas žemaitis

Alekas Banys ne tiek yra užsispyręs, kiek teisingas žemaitis, kiek aš ir kiti clevelandiečiai jį pažįstame.

Gimęs spalio 25 d., 1895 metais, Tverių miestelyje, Alekas atvyko Amerikon 1913 metais į Niagara Falls miestą. Ten neilgai gyvenęs, pirmutinio karo pradžioje 1916 metais atsikėlė į Clevelandą. Čia rado veiklą, augančią lietuvių koloniją. Jo veikimas prasidėjo organizacijose ir Vyčių kuopoje prie senos Sv. Jurgio parapijos. Priklausė Liet. Rymo Katalikų Susivienijimo 55 kuopai, dažnai dalyvaudamas delegatu tos organizacijos seimuose.

Kadangi tai buvo karo laikas ir prasidėjo Amerikoje judėjimas už Lietuvos nepriklausomybę, pradėta steigti fondai Lietuvai gelbėti. Alekas Banys, dalyvaudamas katalikų srovėje, ėmėsi karštai dirbti Liet. Katalikų Federacijoje ir Tautos aukų rinkime. Federacijoje darbavosi apie 25 metus. Savo pastangomis, pasiaukojimu, jis vienas surinko daug tūkstančių dolerių Tautos Fondui, vis kiekviena proga savo pridėdamas.

Bet jis mato, kai kiti to fondo aukų rinkėjai, fondo skyriaus valdybos nariai, iš tų aukų sau pasinaudodavo, pav. už palaikymą per naktį sekmadieniais visuomenės sudėtų Lietuvos reikalams aukų ir už nunešimą pirmadienį į banką, nuo visos sumos imdavo sau nuosimtį. Tas jam nepatiko. Jis ir protestuodavo ir piktydavo, ir pagaliau su tokiais veikėjais nutraukė ryšius. Kiekvienas visuomenės sudėtas Lietuvos reikalams centas privalo būti atiduotas tam, kam skirta, — Banys sakydavo.

Banys matė ir žinojo kaip Tautos Fondo aukomis daugelis gerų reksnių buvo išleisti į mokslus Freiburge, Vokietijoje, parsiųždami daktaratų laipsnius.

Banys su tautininkais

Pasibaigus I karui lietuviai rinko milijonų parašų, reikalaujanti Washingtono pripažinti Lietuvą de jure. Alekas Banys neklaušė krikšč. dem. vadų, kurie priešinosi tų parašų rinkimui: jis vienas surinko virš

35,000 parašų, daugiau negu kuris kitas lietuvis Amerikoje.

Jausdamas gryną nuoširdumą Lietuvos reikalų rėmė tautininkų eilėse, Alekas Banys pradėjo santykiuoti su Dirva, ir ypač įsijungė į naują darbą kilus antram pasauliniam karui, vadovaudamas ir rinkdamas aukas BALFO 68 skyriui, kur ir dabar veikia.

Kai atvažiavo į Clevelandą Lietuvos Prezidentas, Alekas Banys buvo didžiausias Antano Smetonos rėmėjas ir gerbėjas. Ir veikdamas Lietuvai Vaduoti Sąjungos vietos skyriuje, daug aukų surinko ir Sąjungos rengiamiems suvažiavimams ir pats gausiai aukėjo. Jis kelis metus užpirkto mišias naujoje parapijoje Prezidento Smetonos metinėse mirties sukaktuvėse.

Lietuvių salės rėmėjas

Tarp jo dabar daugiausia remiamų reikalų Clevelande yra lietuvių salė. Jai dirba paaukdamas kiekvieną laisvą savo valandą. Jis daug sielėjosi kai per kelis metus iki 1948 metų mūsų bolševikėliai buvo lietuvių salę pačiupe į savo nagus ir susitarę su sau panašiais pelnagaudomis, buvo išnuomavę salę žydai iš jo imdami sau naudą. Tarp eilės kitų, kurie dėjo pastangas salę vėl lietuvių sueigoms atkovoti, buvo ir Banys. Nuo tų kovos su raudonukais laikų jis stengiasi būti salės direktorių valdyboje, geresniam reikalų prižiūrėjimui. Salė dabar daro pelnus, modernizuojama kiek sąlygos leidžia.

Alekas Banys nenori ir Amerikos piliečių tapti, nes, sako, imant priesaiką Amerikos piliečių, reikia išsižadėti Lietuvos...

Alekas Banys Lietuvos laisvės reikalams, kad tik ta kova būtų laimėta, gali ir savo paskutinius marškinius atiduoti.

Palikęs Lietuvą dar caro valdymo, nepriklausomos niekad nematęs, jis pamilo ir pasiaukojęs jos reikalams dirbti, kol tik sveikata ir gyvybė tarnaus.

IŠEJO IS SPAUDOS VINCO KREVES

rašų pirmoji knyga

Ją sudaro skaitytojų mėgstamieji dalykai ŠIAUDINĖJ PA-STOGEJ, ŽENTAS ir RAGA-NIUS. Knyga turi 400 puslapių, įrišta kietais kolenkoro viršeliais.

Kaina \$5.50.

Gaunama:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS
LEIDYKLOJE
265 C Street

South Boston 27, Mass.,
knygynuose ir pas knygų platintojus.

V i s a s raštų komplektas,
6-7 tomų, už

\$25.00

t a m, kas juos užsisakys d a b a r ir atsiųs \$5.00 rankpinių. Jie įskaitomi už paskutinį tomą, o už pirmas penkis knygas reikės mokėti tik po \$4.00.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, spalvotas, su visomis upėmis, ežerais, kalnais, miestais ir miesteliais — puiki priemonė tėvynės pažinimo mokslui.

Sieninis, suvyniojamas \$4.50. Sulankstomas, knygelės formos \$3.50. Ar mokiniai juo aprūpinti?

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — Leidykla dar turi keletą pilnų komplektų, I-VIII tomų. Užsakymai priimami.

Lietuvių Enciklopedijos
Administracija (43)

DIRVĄ UŽSISAKYTI
galima ir šandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

Statant radaro užtvartą Aliaskoje, reikalingos ir tokio storumo virvės. Prie jų eskimų berniukas su savo ištikimu palydovu.

Dzukija neteko ažuolo

A. a. Dr. S. Janavičius

JONAS MISKINIS

Mirtis — kasdieninis reiškinys. Tačiau kiekvieną kartą, kai ji paliečia mums artimą, pažįtamą, brangų asmenį, mus iš naujo sujaudina.

Dėl artimo žmogaus mirties liūdi pažįstami, liūdi šeimos ir organizacijos. Pagaliau dėl labiau pasižymėjusių ir nusipelnusių liūdi ir visa tauta. Priešio skaičius priskiriamas ir a. a. Dr. Simonas Janavičius, kuris neseniai, Sibiro golgotinių kančių išskankintas, mirė Lietuvoje.

Dr. S. Janavičius buvo pasirušęs ir pasiryžęs dirbti, tarnauti savo Tėvynei, savo žmonėms ir artimiesiems. Tarnauti ne paprasto žmogaus triūsui, kuriuo galėtų tenkinti kasdieninius gyvenimo reikalus, bet pasiruošimu medicinos drabui. Tačiau gyvybės gija nutrūko ir jau nebeamatysime jo buvusieji artimieji bičiuliai, draugai, visada buvusio linksmo, energingo, ryžtingo, sąmojaus pilno, sumanytų kupino, rimto visuomenininko ir aktyvaus veikėjo. Neteko me nuoširdaus ir didelės intencijos ir tolerancijos žmogaus, ilgamečio tautiškųjų organizacijų vadovo.

Dr. S. Janavičius gimė žavingoje Džukijoje, Noragėlių kaime, Seirijų valsč., Altyaus apskr. Tai ypatingai graži vieta, turėjusi daug įtakos velionies sielai. Todėl nenuostabu, kad velionis labai mėgo gražuosius Džukijos laukus, pievas, būdingus ežerus ir miškus.

Nors ir augo pasiturinčio ūkininko šeimoje, bet jo gyvenimas nebuvo rožėmis klotas. Nemažai turėjo pavargti ir kovoti su gyvenimo sunkumais. Tėvai norėjo jį išmoksinti kunigu, bet tas kelias jam nebuvo prie širdies. Todėl iš tėviškės teko svetimojon keliauti, kad galėtų mokytis gimnazijoje ir vėliau universitete.

Jo jaunystės metais Lietuvoje nelengva buvo šviestis, siekti mokslo. Vėliau prasidėjus Pirmajam Pasauliniam karui jam teko su namiškiais nutraukti ry-

šius ir atsidurti Rusijoje.

Kai 1917-1918 metais atėjo istoriškai valanda keltis Lietuvai, jai rankas ištiesė patys geriausi sėję vaikai. Tokių tikrųjų tautos sūnų tarpe buvo ir a. a. Dr. S. Janavičius.

Jis tik sugrįžęs iš Rusijos į okupantų nualintą Džukiją, tuojau stojo prie ryžtingo darbo. Tuo metu Džukijoje siautė išbadėjusių džiukų tarpė įvairios epideminės ligos, kurių nebuvo kam gydyti. Todėl čia Dr. Janavičius pirmiausiai įsijungė į šį gydymo darbą. Uoliai lankė ligonius, susirinkusius aiškindavo kaip reikia nuo siaučiamų ligų apsaugoti. Šventadieniais lankydavo miestelius bei bažnytkaimius, kur jaunimą ragindavo stoti į Lietuvos kariuomenės savanorius. Drauge organizavo valstiečiuose ir savivaldybės. Gražu ir patraukliu iškalbingumu ir energija sugebėdavo patraukti didelės minias klausytojų.

Greit įsigijo didelį autoritetą. Įsteigė miesto ir apskrities ligoninę, kur ilgus metus buvo jos vedėju, apskrities gydytoju ir gimnazijos higienos mokytoju.

Dr. Janavičius buvo uolus kultūrininkas, visuomenininkas, aktyvus ir sumanus organizatorius, veiklus tautininkas. Daug sielėjosi ir dėl Vilniaus krašto vargų. Aukojo savo uždarbį dalį Vilniaus vadavimo reikalams, o taip pat ir kitoms organizacijoms, kurios tik rūpinosi atplėštomis lietuviškomis žemėmis.

Labai domėjosi Džukijos kultūrinio gyvenimu. Todėl jo rūpesčių ir pastangomis buvo organizuojamos Senovės Dienos, kurios suvaidino nemažą vaidmenį džiukų kultūros bare.

Berods, 1937 m. rudenį buvo pakviestas L. T. S-gos generalliniu sekretoriumi. Tas pareigas nenoriai priėmė. Kada Alytaus visuomenė surengė jam šiltą akademinį atsisveikinimą, Dr. Janavičius, tardamas žodį, tarp kitko pažymėjo, jog atsisveikina laikinai ir taria ne sudiev, bet iki pasimatymo.

ELECT...

WILBUR H. BREWER

STATE REPRESENTATIVE

PRIMARY ENDORSEMENTS:

THE CLEVELAND PRESS
THE CLEVELAND NEWS
THE CLEVELAND PLAIN DEALER
"PREFERRED" — CITIZENS LEAGUE
REPUBLICAN

X ||

WILBUR H. BREWER

Sekretoriavimo pareigos jam nepatiko. Po poros metų iš tų pareigų pasitraukė ir vėl grįžo į savo mėgiamausį Alytų apskrities gydytojo pareigų eiti. Apsigyveno savo kukliame, gražiai įrengtame name. Sakėsi kiek pailsėjęs ir vėl įsijungsias į visuomeninę veiklą. Tačiau to plano negalėjo įvykdyti. Bolševikams okupavus Lietuvą, pirmomis dienomis, Dr. Janavičius buvo arštuotas ir beveik ištisus metus kalinamas Marijampolės kalėjime. Prieš pat vokiečių okupaciją enkavedistai jį su kitais kalniniais išvežė į Rusijos gilumą.

Mus, jau svetur gyvenančius, anksčiau buvo pasiekusios žinios, kad Dr. Janavičius buvo sugrįžęs į Lietuvą ir gyveno Kaune. Greičiausiai, palaužtos sveikatos, kaip paprastai iš tokios tremties grįžtama.

Amžino atminimo Dr. S. Janavičiaus liūdi ne tik likusi laisvajam pasauli jo šeima, artimieji, bet ir mes, bendrų idėjų bičiuliai, draugai ir visas Dainavos kraštas, kurio labai jis skyrė savo jėgas.

Didžiai gerb. pone "DIRVOS"
Redaktorius,

"Dirvos" 39 Nr. iš š. m. rugsėjo mėn. 27 d. yra pagarsinta, kad š. m. spalio mėn. 6-7 d. ALTO kviečiamas atvyksta į Clevelandą VLIKO pirm. Jonas Matulionis ir lietuvių salėje padarys viešą pranešimą.

Tą pačią dieną 6:30 val. vakare lietuvių salėje rengiamas Jonui Matulioniui pagerbti koncertas-vakariene.

Matomai per klaidą pranešime yra praleista "Clevelando lietuvių Demokratinė grupė Prezidiumas rengia pirm. Jonui Matulioniui pagerbti koncertą-vakariene". Tuo būdu "Dirvos" skaitytojams duos progą pamatyti, kaip p. J. Matulioniui pagerbti koncertą-vakariene rengia ALTO Clevelando skyrius.

Maloniai prašau poną Redaktorių sekančiam "Dirvos" numerį įvykusių klaidą atitaityti, kaip

yra pridedamam pranešime pasakyta.

Teiktės priimti mano did. pagarbą ir nuoširdų dėkingumą Tamstai pone Redaktoriau.

Lionginas Leknickas,
ALTO Clevelando Skyriaus pirm.

VLIKO pirmininko pranešimas

Šį sekmadienį, spalio mėn. 7 d. 11:30 val. lietuvių salėje Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas Jonas Matulionis padarys Clevelando lietuviams pranešimą bėgamaisiais politiniais ir Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimais. Po pranešimo bus diskusijos ir paklausimai. Visi Clevelando lietuviai kviečiami dalyvauti.

Tą pačią dieną vakare 6:30 val. toje pačioje lietuvių salėje Demokratinė grupė Prezidiumas rengia Pirmininkui Jonui Matulioniui pagerbti vakariene koncertą.

Koncerto programą atliks solistė Juzė Kristolaitytė, prie pianino Regina Brazaitienė. Visi maloniai kviečiami vakarieneje dalyvauti. Vakarienės - koncerto bilietų kaina: 2 dol. asmeniui ir 3 dol. šeimai. Kvietimai į vakariene iš anksto galima gauti pas visus Prezidiumo narius.

Red. prierasas. Redakcijai nevisiškai suprantama, kodėl ALTO skyrius gali pasikviesti VLIKO pirmininką p. J. Matulionį į Clevelandą specialiam pranešimui, gi skaito nepatogių reikalų jo pagerbimui ruošti koncertą-vakariene.

Jei ALTO skyrius kviečia pranešimui, o pagerbimą jau ruošia kita organizacija, tai visvien tarp tų organizacijų turėjo būti iš anksto padarytas susitarimas.

Tik matyt, kad kokia tai nekaltybė būtų išlaikyta, dėl "prastų žmonių akių" vaidinime pasiskirstyta pareigomis.

Pačiai redakcijai čia tik tiek įdomu, kad VLIKO pirmininkas atvyksta, kad įvyks jo pranešimas, ir įvyks vakariene-koncertas. Ir mes tai skelbiame, kitos kombinacijos jai nerūpi.

Žinoma, redakcijai būtų miela, kad tuose rengimuose būtų išvengta demagogijos, pačios save pasivadinusios demokratinėmis grupėmis daugiau praktikuotų demokratiją ir mažiau kiršin-tų lietuvių prieš lietuvi. Ar never-tėtų čia pasimokyti iš to "vadi-sto" min. St. Lozoraičio, kuris savo kalbose to priekaišto išvengė ir paliko gražų įspūdį.

Jei tai bus atsiminta, bus daug gero padaryta.

Jūrų skautų padėka

(sks) Clevelando Pilėnų tunto S. DARIAUS jūrų skautų laivas nuoširdžiai dėkoja savo mieliesiems rėmėjams ir talkininkams: p. Peckui už laivo remonto išlaidų apmokėjimą, p. Juozui Kakauskui už \$5, paaukutus motorui pirkti ir p. Jonui Švarcui, auto rem. dirbtuvės 1254 Addison Rd., savininkui už metalinio kylio laivui padarymą.

Geras namas

East 185 — Park Dr., 6 kamb. colonial namas, plytų ir medžio statybos, Naujosios Parapijos rajone.

DeVanna Realty

535 E. 185 St.
KE 1-2227

SIUNTINIAI Į VISUS EUROPOS KRASTUS UNITED PACKAGE EXPRESS CO.

305 Market St. (arti P. R. R. Stoties), Newark, N. J.
Telef.: Mitchell 3-4067 — Market 3-2277

Skubiai išsiunčiame maisto produktus, addeklus, naujas ir dėvėtas drapanas, vaistus ir t.t.

Laik 6 savaitių siuntiniai pasiekia paskyrimo vietą.

Oro paštu pasiekia gavėją per 7-10 dienų.

Siuntėjas gaus gavėjo parašą patvirtintą pakvitavimą.

SIUNTINIAI PILNAI APDRAUSTI.

Visi persiuntimo mokesčiai ir maitas apmokami čia.

Gavėjas nieko neturi mokėti.

Atnešę ar atsiuntę šį skelbimą sutaupysite \$2.00.

2000 LAIPSNIU

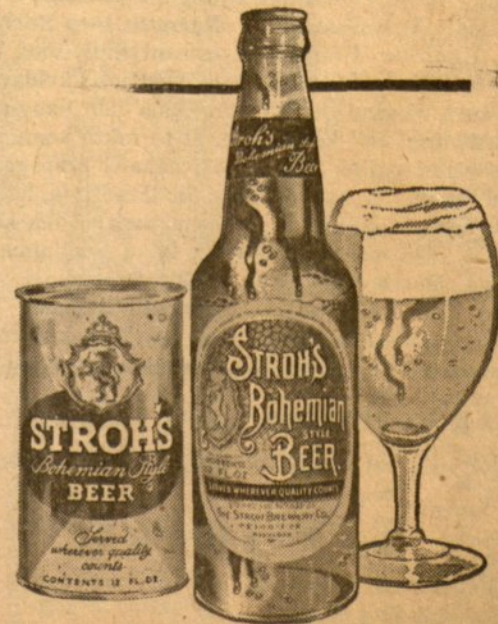
STROH'S ALUS YRA VERDAMAS PRIE 2000°...
PADARO ŠVIESESNIU, SKANESNIU,
DAUGIAU GAIVINANČIU!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINES
KAINAS!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Stroh's yra Amerikos vienintelis ugnim verdamas alus!

Clevelande ir APYLINKĖSE

Apie įvykusį Dirvos metinį vakarą

skaityk 2 psl. skyrių — šią savaitę.

Julius Smetona

Prezidento Eisenhowerio Clevelande lankymosi proga atstovavo Ohio lietuviams respublikonams. Ta proga, drauge su kitais respublikonų pareigūnais ir visuomenės atstovais, jis buvo pakviestas į prezidentui paruoštą tribūną.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos steigiamasis susirinkimas

įvyksta šį šeštadienį — spalio mėn. 6 d. Hollenden Hotel. Pradžia 5 val.

Programoje gydytojų specialūs klausimai, meninė programa ir vakarienė.

Balfo susirinkimas

Spalio 7 d. 11 val. 15 min. Šv. Jurgio parapijos salėje Balfo 68 skyrius šaukia narių susirinkimą.

Taip pat prašo atsilankyti visus šalpos darbu prijuočiančius tautiečius.

Bus renkami atstovai į Balfo seimą, kuris įvyks Detroite.

D. L. K. Birutės Kar. Seim. Moterų Draugijos

Clevelando skyriaus valdyba, maloniai sutikus p. Plechavičienę, 1454 Ansel Rd., spalio 14 d. 3 val. p. pietų, kviečia visas karius ponias į pasitarimą-pobūvį.

Valdyba praneš baltijos rengimo reikalą ir bus tariamasi kitais reikalais.

Mūsų rėmėja L. P. Baltrukenienė

(2112 St. Clair Ave.) 16 dienų išgulėjo ligoninėje. Dabar, dukterų prižiūrima, sveiksta namuose. Linkim greitos sveikatos.

P. J. ir H. Žiūriai,

vėl išvyko į Bostoną, dalyvauti mirusios sesers Veronikos Waygan laidotuviuose.

Broliams: Pijui ir Feleksui Žiūriams bei jų artimiesiems reiškiamo užuojautą.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas

spalio mėn. 15 d. šaukia visuotinę tėvų susirinkimą. Vieta ir valanda bus pranešta kitą savaitę.

Lithuanian Bakery sav. A. Kazilionis,

negalėdamas būti Dirvos vakare, jos paramai atsiuntė \$15.00 auką. Širdingai ačiū!

M. ir J. Svarcai

rugėjo mėn. 25 d. susilaukė pirmo dukrelės. Augina 3 metų sūnų.

LE APYLINKĖS ŽINIOS

L. B. Clevelando Aylinskės Valdyba kreipiasi į visus tėvus, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikus, kad juos leistų lankyti lituanistinę mokyklą. Jei kieno nors vaikai dėl labai rimtų priežasčių negalėtų lankyti lituanistinės mokyklos, tai visų tėvų būtina pareiga juos mokyti lietuvių kalbos ir kitų lituanistinių dalykų namuose. Pagrindinis lietuviybės išlaikymo laidas — savo kalbos mokėjimas.

Atkreipiamas dėmesys visų organizacijų, kuriose dalyvauja mokyklinio amžiaus jaunimas — moksleiviai, kad ketvirtadieniais nuo 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 12 d. nedarytų jokių susirinkimų, repetitijų ar panašių subuvių, kad neatitrauktų mokslėivių nuo pamokų.

LB rajoninis atstovų suvažiavimas šaukiamas lapkričio mėn. 3 d. Kalbama rajoną sudaro: Michigano, Ohio valstybės, Rochesterio ir Pittsburgho apylinkės. Visus L. B. veikėjus ir bičiulius raginame aktyviai rengtis ir suvažiavime dalyvauti. Po suvažiavimo (oficialios dalies) bus meninė dalis — pobūvis.

Spartinamas popieriaus, laikraščių rinkimas. Jei kas turi įvairių laikraščių yrašome pranešti apylinkės valdybos nariui F. Eidimui telef. SW 1-4908 arba turint galimybes pristatyti 1353 East 82 gatvė (rinkimo vieta). Būkime vieni kitų nuosirdžiais talkininkais.

Prašome visų organizacijų ar kitokų vienetų, kas ruošia bet kokį parengimą įregistruoti į LB apylinkės parengimų kalendorių. Būkime solidarūs ir vieningi.

Skautiškoji rudens šventė

(sks) Clevelando skautų Neringos ir skautų Pilėnų tūntai spalio 20 d. Lietuvių salėje šaukia bendrą abiejų tūntų sueigą. Po jos bus lauželis ir pasiūkimas. Apatinėje salėje skautų tūntų mamytės ir tėveliai rengia bufetą svečiams ir jaunimui.

Reikalingos moterų valymo darbai

turinčios patyrimą ofisų darbu. Šaukti: PR 1-1530.

Išnuomojamas vienos šeimos namas

Gaso šildymas. 5 kambariai. Kreiptis: 6211 Linwood Ave.

O'LRARKS RESTORANAS

Puikus maistas, geri gėrimai. Savininkas lietuvis — Joseph Dragūnas. Kviečiami atsilankyti.

10508 St. Clair Ave.

(42)

Pilėnų vadijos posėdis

(sks) Spalio 26 d. v. s. Kizlaidio bute buvo Clevelando Pilėnų tūnto vadijos posėdis. Posėdžio mielas svečias ir aktyvus dalyvis buvo šią vasarą iš Australijos Clevelandan atvykęs sktn. Vyt. Civinskas.

Pilėnų tūnto vadija priėmė vasaros stovyklos apyskaitą, pramatė veiklą ateinančiam pusmečiui, o taip pat aptarė bendros veiklos su skautų tūntu planą. Pasveikintas neseniai į paskautininkius pakeltas jūrų skautų Stp. Dariaus laivo vadas j. pskt. Pr. Petraitis.

Mūsų bičiulis A. Zdanis

Dirvai paremti atsiuntė \$5.00 auką. Širdingai ačiū!

P. Stimbursys

persikėlė į savo namus: 15118 Terrace Rd., Cleveland 12. Telef. GL 1-2830.

Vilius Valdukaitis

persikėlė į naują butą. Dabar pasiekiamas: 12709 Arlington, Cleveland 8. Telef. PO 1-7032.

Į geraširdžius Clevelando lietuvis

Iš būrelio Nr. 143 Vasario 16 d. gimnazijai remti išstojo 3 nariai (2 išvažiavo ir 1 atsisakė, dėl sunkios materialinės padėties). Reikia spragą užpildyti.

Manau, kad Clevelande atsiaras 3 nauji nariai(ės), kurie savo 1 dol. į mėnesį nuosirdžiai palaikys šį kultūrinį lietuvių židinį. Prisiminkime savo vargus Vokietijoje ir pasiryžkime.

K. Zukas,

Būrelio reikalų tvarkytojas 1334 E. 66 St. telefonas HE 1-8325

BALTIC DELICATESSEN KRAUTUVĖJE

(6908 Superior Ave., tel. HE 2-2395) jau yra gauta, arba bus gauta pabaigoje šios savaitės daugybė užsieninių prekių, kaip įvairių rūšių austriškų, vokiškų ir šveicariškų šokoladų, saldinių, marmeladų, rūkytų žalių kumpių ir dešrų, palengvųjų, džiovintų baravykų, vokiškos ir kanadiškos juodos, rūpios "sveikatos" duonos, šprotų, minagų, ikry, lašišų, tortams vaflių, vanilijos lazdelių ir daugybė kitų prekių.

Be to jau yra gautas pirmas transportas olandiškų mažų silkių, kurios yra parduodamos statinėmis ar štukomis.

Baltic Delicatessen buvo ir pasiliks vyraujanti lietuviška delikatesų krautuvė, kartu ir lietuvių pasimatymo vieta.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savo ar keno kito mašinoje. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambinkit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,
agentas

LITHUANIAN BAKERY

NUO RUGSĖJO MĖN. 6 D. ATIDARĖ GERĄ

SAVO KRAUTUVĖ,

6924 Superior Ave., telef. HE 2-0361

kurioje parduodami įvairūs maisto produktai, drauge yra grocery ir mėsinė.

Krautuvėj priimami įvairių tortų, pyragų ir kitų gaminių užsakymai.

Savininkas A. Kazilionis

JUMS GERI NAMAI

Eddy Rd. — St. Clair rajone turim parduoti, gerų namų. Taip pat turim kelis namus su labai mažu įmokėjimu.

RAY NAUSNERIS,
Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
11809 St. Clair
UL 1-3919 LI 1-9216

PARDUODAMI NAMAI

St. Clair Ave. — Nottingham 2-jų šeimų iš 6 ir 5 kamb., gaso šildymas, 2 garažai, dabartinė nuoma — \$100 ir \$80; prašo tik \$13,800.

Arrowhead Ave. — 185 St. 2-jų šeimų, gaso šildymas, 2 garažai — \$23,000.

Melbourne Rd. East Cleveland 6 didelių kamb. colonial, gaso šildymas, garažas, įrengtas trečias aukštas, žema kaina.

Pasnow Ave. — 185 St. naujas 4 kamb. bungalow — \$19,900. Neff Rd. — Harland 8 kambarių bungalow — \$19,500.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office Kovac Realty 960 E. 185 St. KE 1-5030

Parduodami namai

2 šeimų, po 5 kamb., East 81 St. Laisvas. Gaso šildymas, naujai dažyta. Prašo \$14,900.

E. 66, du namai po 2 butus, vienas 5x5 kamb., kitas 3x3 kamb. Pajamos per mėnesį \$175. Prašo \$16,800.

J. G. Oshen Realty and Insurance 1141 Ansel Rd. SW 5-4808

Išnuomojamas kambarys

dirb. vyrui ar moteriai. Yra ir garažas.
HE 1-6412

KAUNAS CLUB NUPIRKO LIETUVIS J. BALEIKA

Į klubą kviečiami įstoti visi clevelandiečiai lietuviai. Klubas veikia nuo 10 val. iki 2 val. nakties.

Klubo adresas: 12618 Shaw Ave., LI 1-9747

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

GERI NAMAI

ofise UT 1-0323
Atstovas:
Chimes Realty

Du namai
Lietuvių rajone parduodami du namai viename sklype, abu po 2 šeim. Gaso šiluma. Dvigubi porčiai. Sklypas 42x232. 3 garažai.

VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9568
Namų telef. šaukit nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Išnuomojamas kambarys su teise naudotis virtuve. Skambinti HE 1-8516.

Parsiduoda 2 šeimų namas

Bayliss Ave., Skambinti: HE 1-8516.

"Lietuvos nepriklausomybės kovojė dalyvaujame per

Lietuvos

Nepriklausomybės Fondą".

jose darba lėšomis remiame per

Lietuvos

Nepriklausomybės Tarką,

Iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas:

LNF, c/o Mr. K. Siliūnas,
135 — 34 Franklin Ave.,
Flushing, N. Y.

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

JUOZO KAMAIČIO

naujų batų parduotuvė

ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu

šaukit HE 2-2615 tarp 7-9 val

vakaro.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.
753 E. 118 St.
Telef.: LI 1-5466
Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

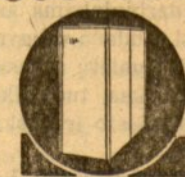
Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF šILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareiga visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje. Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujino dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvuoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1443

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

(Taip pat į Rusiją, Sibirą ir kitus kraštus)

Lietuvių bendrovė PARCEL TRADING COMPANY siunčia įvairiausių rūšių individualius dovanų siuntinius. Iš Londono, Anglijos — pilniausias pasirinkimas pagal mūsų katalogus:

anglišių vilnų, avalynės, vaistų, odos, laikrodžių, maisto prod. ir kitų dalykų.

Iš Amerikos — persiunčiame Jūsų atneštus (ar paštu mums atsiųstus) siuntinius. Taip pat siunčiame ir ORO PASTU.

Visų siuntinių PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS. Mes esame savistovi bendrovė, veikiamo be tarpininkų. Maloniai kviečiame visus lietuvius naudotis mūsų rūpestingu ir nuosirdžiu patarnavimu.

Vedėja ANASTAZIJA JUODVALKIENĖ

PARCEL TRADING COMPANY

1165 East 71st Street, Cleveland 3, Ohio

Telefonai: Istaigai — UT 1-0807, bute — EX 1-7427

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balya GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Didžioji Maskolija grius, o mažoji Lietuva kelsis...

E. CEKIENE

I buvusią Lietuvos nepriklausomybę dabar vis daugiau atsi-randa savininkų, prisiskiriančių tik sau tos buvusios nepriklausomybės įgyvendinimo idėją.

Socialdemokratai savinai sau tuos nuopelnus, paskutiniu laiku Darbe, visoje eilėje straipsnių, beįrodinėdami jų tikrumą. Tarp kitko cituoja net iš LSDP 1896 m. programas:

„...savistovi demokratiška respublika, susidedanti iš Lietuvos, Lenkijos ir k. šalių, paremta ant liuosos federacijos...“ (mano pbr.).

Gi krikščionys demokratai sakosi,

„...Jei 1917-1920 m. šimtai labai veiklių ateitininkų nebūtų dalyvavę politikoje, tai tektų abejoti, ar Lietuvos valstybė būtų buvusi atstatyta...“ (Tėvynės Sargas Nr. 10 psl. 152).

Valstiečiai liaudininkai Sėjoj bando sau tą nuopelną savintis (1956 m. Nr. 1).

Tačiau retas lietuvis bet kuriam iš jų tą garbę pripažįs. Jų tuščios pastangos visa tai įrodinėti yra ne kas kita, kaip gaudymas kreditų dabartiniam partijos prestižui sustiprinti ir stengimasis parodyti daugiausia įtakos turint ateičiai kuriamai Lietuvai.

Negalima nuginėti pavienių asmenų ir socialdemokratų pastangų Lietuvos auginimo ugdy-mu, tačiau tada jie dirbo visai kitu metodu, negu jų dauguma pasukę marksistų keliu.

Paminėtinas yra dr. A. Domaševičius, vienas iš vadinamųjų apaštalu, t. y. 12-os lietuvių veikėjų, pasiryžusių atgaivinti Vilniaus krašte lietuvių. Jis dėjo pastangų atgaivinti iš lenkų vyskupo ir kapitulos šv. Mikalojaus bažnyčią ir paskui pats bažnyčios chore lietuviškai giedadavo ir tik vėliau kraštutiniai pasuko į kairę.

Dr. J. Šliupas aktyviai rėmęs visus socialdemokratų darbus, betgi lietuvių tautos bendruose reikaluose pirmon vieton statė ne Maskvą, o tautos interesus, apie ką pats pasisako 1907 m. savo knygutėje „Lietuviai ar gerai keliais žengiami priekin“.

Grynieji marksistai, būdami patys Maskvos socialdemokratų satelitai, tokios tesiekė ir Lietuvos, kas aiškiai jų pačių buvo pasisakyta 1906 metų nutarimuose.

Gi neaplenkus nei Amerikos lietuvių socialistų apie 1916-17 metų laikotarpį, tai labai vaizdžiai nušviečia jų Lietuvos atkūrimo kovas dr. J. Bielskis „Lietuvių Dienos Nr. 7 (46) 1955 m. ir Nr. 5 (54) 1955 m. Tarp kitko jis rašo:

„...Iš pradžių tik vienas kitas išdrįso garsiau pasisakyti už pilną ir visišką nepriklausomybę. Kairėn numarmėję kalbėjo tik apie autonomiją po Rusija ir puolė tuos, kurie išdrįso už nepriklausomybę pasisakyti... Susipratusių lietuvių susirinkimus įvairiai trukdydavo, gąsėdavo ir aktyvesnius lietuvių veikėjus skysdavo Amerikos valdžiai, kaip įmanydami kliudė siekti pilnos Lietuvos nepriklausomybės.

1919 m. socialdemokratas A. Bulota Teisingumo Ministrui P. Leonui pasiūlius jam Vyriausio Tribunolo prokuroro vietą, pasiūlymą atmetė ir pareiškė, jog jis galėtų būti prokuroru tik tam, kad patrauktų atsakomybėn Lie-

tuvos valdžią, užpavusią liaudies teises“. (Teisininkų žinios, Nr. 15-16, 1956 m.).

Dauguma socialistų revoliucionierių, išaugusių Rsiujos dirvoje ir žiūrėjo į atsikūriantį Lietuvą nelietuviškomis, bet rusiškais akimis.

O ir vėlesniais laikais, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, seimo narys socialdemokratas J. Mar-kelis Raseiniuose 1923 m. geg. 1 d. išniekino Lietuvos vėliavą, sakydamas, jog darbininkams artimiausia esanti raudona vėliava. Šį įvykį smulkiau galėtų atpa-sakoti p. J. Gudauskas, tuo laiku buvęs Raseinių miesto ir apskr. viršininku.

Kalbant apie ateitininkų bei krikšč. demokratų įnašą Lietuvos nepriklausomybę atkūriant, taip pat netenka abejoti jų nuveiktais darbais. Jie kėlė lietuvių moralę, kovojo su pravoslavizmu Lietuvoje ir tuo pačiu palaikė lietuvių. Gal per aštriai apie jų siekimus kalba socialdemokratai ir liaudininkai, norėdami perdaug pasisavinti sau, bet gi, pradedant A. Dambrausku - Jakštu ir baigiant prel. Krupavičium buvo ir daug perdėto pataikavimo Lietu-vos okupantams, visokiais straipsniais bei memorandumais.

Gi, kiek liečia liaudininkus, tai vėta prisiminti, jog jie, kaip ir socialdemokratai, nesutiko pasisakyti už Lietuvos nepriklausomybės skelbimą, pirma neat-siklausę rusų „demokratinės“ visuomenės.

Kokios Lietuvos socialdemokratai bei liaud. besiekė, bet jų dėmesys buvo nukreiptas į darbininkiją, kurios Lietuvoje buvo tik mažas skaičius nesant išsivysytos pramonės. Be to, miestuose ir miesteliuose gyventojai buvo įvairių tautybių, kuriems lietuvių reikalai buvo svetimi. Dalis inteligentų ir kunigų taip pat buvo suponėję ir nutautėję.

Lietuvybės išlaikyme bei Lietuvos atkūrimo bene daugiausia nuopelną tenka priskirti Lietu-vos kaimui.

Jau 1831-1863 m. lenkmečių sukilimuose, sudarę savo atskirus dalinius, dalyvavo ir Lietu-vos kaimiečiai vadovaujant Puidokui, Lukošūnui, kun. Macke-vičiui ir k. O klierikas A. Baro-nas dar baudžiavos laikais skel-bė šūkį: Didžioji Maskolija griū-

sianti, o mažoji Lietuva kilsian-ti, kaip saulė.

Ryškiai pasireiškė lietuviybės autoritetas vysk. M. Valančius, S. Daukantas, Basanavičius ir k. Vėliau po 1905 m. mokyklose gy-viau pradėjo reikštis lietuviškas judėjimas. Išėjo į priekį viltinin-kai su Antanu Smetona, vėliau pirmuoju Lietuvos respublikos prezidentu, kartu su tauriais dvasiškiais.

Jie savo tvirtą nepriklausomos Lietuvos atžvilgiu nusistatymą vykdė nebedami jokių revoliuci-nių judėjimų. Jų veikla daugiausia buvo koncentruojama to lai-ko (1907) spaudoje, ypač Vilt-yje. Savo straipsniais tvirčiausi lietuviams keldrodžiai buvo kan. Tumas-Vaižgantas ir Antanas Smetona, kurie autoritetingai rė-mė ir gynė nuo puolimų ir kunigų klutūrinį bei tautinį darbą.

Viltininkai kėlė tautinį susi-pratimą, jie ragino eiti visuome-niniu, kultūriniu, bet savu, lietu-višku keliu, nesekti kitais; ugdyti ir siekti savų tikslų bei už-davinių. O tie siekiai, anot prof. M. Biržiškos, beveik niekur ne-buvo įrašyti, įdokumentuoti, tik kiekvieno lietuvių sieloje, žo-džiais nereiškiama, jie pulsavo, didžios praeities Kęstutiniui, Vy-tautiniui įsakymu, padiktuoti griežtai vykdyti, nediskutuoti.

Ir tie pirmieji lietuvių prana-šo žodžiai įvyko. Didžioji Mas-kolija griuvo, o mažoji Lietuva kėlėsi, kaip saulė, ir jos laisvės krauju atpirkti išėjo tūkstančiai jaunuolių, nepartinio biznio, o tė-vynės meilės vedami.

Lietuva atgavo nepriklausomybę ne kurios nors partijos dė-ka, o visos laisvės pribrendusios tautos.

MARGUTIS

yra patį seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumera \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Patair: kaimynui

prenumeruoti

DIRVA!

Anglijos princesei Margaretai, besilaukiant Kenijos kolonijoje, kilmingoji negrė ją apdovanoja puikiais karoliais.

KETURIOS TAUTOS

(Atkelta iš 1 psl.)

miai pripažino de facto 1919 m. rugsėjo 26 d. ir de jure 1921 m. sausio 26 d.

Kai dėl Lietuvos, tai Suomija dar ilgiau lūkuriavo. Amerikiečių molšlininkas Malbone W. Graham savo veikale „The Diplomatic Recognition of the Border States“, išėjusiame Kalifornijoje 1935 m., nuodugnai iš-gvildena šį klausimą. 1919 m. spalio mėn. 23 d. tuometinis Lietu-vos ministeris pirmininkas E. Galvanauskas kreipėsi raštu į Suomijos užsienio reikalų minis-teriją, klausdamas, ar Suomija sutiktų pripažinti Lietuvos nepriklausomybę ir jos laikinąją vyriausybę. Tų pat metų lap-kričio 17 d. suomių užsienio rei-ka-lų ministeris Dr. Holsti atsakė, kad Suomijos vyriausybė sutinka pripažinti Lietuvą pro-vizoriškai. Bet kadangi Lietu-vos vyriausybė statė kaip są-lygą, kad pripažinimas apimtų ir Lietuvos teritorialinius reika-lavimus, tai ištisus deves me-tus iš suomių pusės nieko ne-bebuvo daroma, kad sureguliu-vus santykius su Lietuva. Tautų Sąjungos antroje pilnatos sesijoje Suomija balsavo už Pa-baltijo valstybių priėmimą į Že-nevos instituciją, kas savai-me reiškė netiesioginį jų pripaži-nimą.

1921 m. spalio mėn. į Helsin-kį atvyko Dr. Juozas Eretas, Lietuvos Telegramų Agentūros „Elto“ direktorius, ir tarėsi su suomių žinių agentūra dėl ben-dradarbiavimo. Čia jis susitiko su prof. Niemi, kuris jam pranešė, kad užsienio reikalų minis-teris Holsti esąs nusistatęs pri-pažinti Lietuvą de jure. Dr. Eretas telegrafavo apie tai Lietu-vos užsienio reikalų ministeriui Dr. Purickiui ir paprašė atsiųs-ti jam atitinkamus įgalojimus, kad tuo reikalu galėtų apsilan-kyti Suomijos ržsienio reikalų ministerijoje. Įgaliojimai skubiai buvo atsiųsti ir Dr. Eretas 1921 m. spalio 12 įteikė juos minis-

teriui Holsti. Jis atsakė tą pačią dieną raštu, kuriame suomių vy-riausybės vardu pareiškiamą, kad „Suomija priražsta Lietu-vą kaip nepriklausomą ir suve-reninę valstybę ir yra pasiruo-šusi užmegsti su ja oficialinius santykius“. Spalio 15 d. pripa-žinimas dar buvo patvirtintas telegrafu.

Kai Suomija nūn pripažino Lietuvą de jure, nebėliko kliu-čių užmegsti tarp abiejų valsty-bių diplomatinis santykius. Lie-tuvos vyriausybė jau buvo nu-žiūrėjusi savo diplomatinį at-stovą, kuris kitą mėnesį atvyko į Helsinkį, kur ėmė organizuoti Lietuvos pasiuntinybę.

Bendruomenės Taryba susirinks spalio vidury

(Mūsų bendradarbio Vokietijoje)

Vokietijos lietuvių bendruo-menė stovi svarbaus posūkio iš-vakarėse. Kaip jau buvome rašę, tautiškai-liberalinis ir evangeli-kių lietuvių Vienybės Blokas per krašto tarybos rinkimus laimė-jo daugumą, gaudamas 8 vietas iš 15.

Savaime suprantama, kad nau-joji dauguma, pasiremama jai tautiųjų suteiktu pasitikėjimu, turi savo pažiūras, kaip atleityje turėtų būti tvarkomi bendruo-menės reikalai. Tačiau ligšiolinė valdyba, nesutarusi su naujos daugumos nariais, pasiskubino pranešti, kad ji tarybos sesiją šaukianti rugsėjo 8-9 d.

Vienybės Bloko atstovai į po-

STATEMENT

REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANA-GEMENT, AND CIRCULATION OF

DIRVA, published weekly at Cleveland, Ohio, for October 1, 1956.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business manager are: Publisher: The American Lithuanian Press & Radio Ass'n "VILTIS", Inc. (Not for profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio; Editor: Balya Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio; Managing editor: Balya Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio. Business Manager: Balya Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given) The American Lithuanian Press & Radio Ass'n "VILTIS", Inc. (Not for profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio; Board of trustees: Joseph J. Bachunas, Tabor Farm, Sodus, Mich.; Anthony L. Lapinas, 10350 S. Oakley Ave., Chicago 23, Ill.; Vincas Raastenis, 1285 Dean St., Brooklyn 16, N. Y.; Bronius Nemickas, 71-67 58th Rd., Maspeth, N. Y.; Balya Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

3. The known bondholders, mortgages and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in case where the stockholders or holders appear upon the books of the company, trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs above affirmant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semi-weekly, and triweekly newspapers only.) 3412

Editor & Business Manager

Sworn to and subscribed before me this 1st day of October 1956.

(SEAL)

Julius R. Smetona

Notary Public

My Commission expires April 9, 1957.

PRIVERSTINI PERKELDINIMAI

Šie metal ypač gausūs Sovietų Sąjungos komunistų partijos ir vyriausybės nutarimais, susijusiais su žmonių perkeldinimu į sovietų rytą ir Sibiro sritis.

Pirmoji tokia akcija buvo — jaunimo įpareigojimas vykti į šeštojo penkmečio statybas. Ši akcija palietė ir pavergtosios Lietuvos jaunimą, kurio iki šiol bent trys ešalonai jau yra išsiųsti, daugiausia į Pavlodaro aliu-minijaus kombinato statybas ir

sėdį nenuvyko ir tuo būdu jis dėl kvorumo stokos negalėjo įvykti. Bloka nariams ne tik nebuvo duota proga arčiau susipažinti su darbų tvarkoje buvusiais klausimais, bet nebuvo atsižvelgta ir į bendruomenės statuto nustatytus terminus, liečiančius tarybos sušaukimą.

Tarybos nariams nebuvo iš anksto pateiktas revizijos komisijos pranešimas, o, kaip bebūtų, bendruomenės pinigine apy-varta, įskaičius Vasario 16 gim-nazię, sudaro gana stambią su-mą. Tokiomis aplinkybėmis "Vie-nybės Bloko" nariai pasisakė prieš valdybos nutarimą šaukti tarybos posėdį rugsėjo 22-23 d. Kaip girdėti, dabar nusistatyta posėdį šaukti spalio 13-14 d. Tikimasi, kad iki to laiko bus baig-tas revizijos komisijos raportas ir kad tarybos nariai galės susi-pažinti su darbų tvarkoje esan-čiais klausimais.

Taryba turės rinkti naujus bendruomenės organus, jų tar-pė valdybą. Ligšiolinis valdybos pirmininkas inž. P. Zundė nu-ėjo į kitą tarnybą Frankfurte, tad reikė rinkti ir naują pirmi-ninką.

Vienybės Blokas pasirinko savo kalbėtoją (speakerių) adv. Juozą Batjūtį, kuris laikomas pirmčiausiu kandidatu į valdybos pirmininko vietą.

Spalio mėn. pirmomis dienomis iš Amerikos grįžta Fricas Šlenteris, kaip Vienybės Bloko atstovas, išrinktas į bendruome-nės tarybą.

tiesti geležinkelį Kazachstano stepėse.

Antroji šiemetinė sovietų ak-cija — įpareigoti 45.000 jaunimo anglies kasyklų darbams Don-base. Šitos akcijos pasėkoje jau daugiau kaip 500 pavergtosios Lietuvos jaunuolių ir merginų buvo priversti išvykti iš savo gimtinių.

Šių metų rugpiūčio 6 dieną Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komitetas ir vyriausybės paskelbė nutarimą dėl "Alka-nosios stepės dirvonų, esančių Uzbekijoje ir Kazachijoje, drėkinimo ir įsisavinimo medvilnės gamybai padidinti".

Nutarta 1956-1962 metais Al-kanoje stepėje pastatyti kanalą su drėkinimo tinklu 167.800 hek-tarų žemių drėkinti, nutiesti ke-lių tinklą, elektros laidus, pasta-tyti gyvenvietes naujiems medvilnės sovchozams, kurių žemės plotai apims su viršum 8.000 hek-tarų. Alkanoje stepėje užsimota medvilnės gamybai įsisavinti 300.000 hektarų žemės plotus.

Šitam užsimojimui įvykdyti nutarta:

"Įpareigoti Vyriausiąją dar-bo rezervų valdybą prie TSRS Ministerijų Tarybos nusiųsti 1956-1963 metais iš asmenų, baigiančių žemės ūkio mecha-nizavimo mokyklas, amatų mo-kyklas ir darbo rezervų mo-kyklas, į naujai organizuoja-mus tarybinius ūkius ir sta-tybos organizacijas Alkanajoje stepėje 24,400 mechanizato-rių ir kvalifikuotų statybos darbininkų".

Jau šiais metais užsimota į Alkanosios stepės dykumas iš-siųsti 4.400 specialistų. 1957 me-tais jau būsią išsiunčiami 5.000 specialistų, baigiančių mokyklas.

Naujasis sovietų nutarimas palies tam tikrą skaičių ir pa-vergtosios Lietuvos jaunimo. Net ir tuo atveju, jei komunistų par-tijos spaudimu pasėkoje jauni-mo išsiuntimas būtų vykdomas vadovaujantis proporcin g u m o a e s n i u š i e m e t i n i a i b o l š e v i k ų š l e n t e r i s, k a i p o V i e n y b ė s B l o k o a t s t o v a s, i š r i n k t a s į b e n d r u o m e-nės tarybą.

A. A.

DR. BRONISLOVAS TALLAT-KELPŠA, mirė

1956 m. rugpiūčio mėn. 19 d. Komi respub. prie Archangelsko.

Kilęs buvo iš Kelpšaičių, Laukuvos vl., Tauragės apskr.

Sekmadienį, spalio mėn. 14 d. 10 val. iš ryto, bus atlaikytos šv. mišios už mirusiojo sielą Aušros Vartų para-pijos bažnyčioje, 2327 W. 23 Pl., Chicagoje.

Visi a. a. Dr. B. Tallat-Kelpšos giminės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti pamaldose.

Nuliūdę giminės

Jaunų dienų draugai ir giminei

DR. S. JANAVIČIUI mirus,

gilia užuojautą reiškiamo jo žmonai, sūnams ir kitiems ar-timiesiams.

Antanas ir Magd. Zdaniai

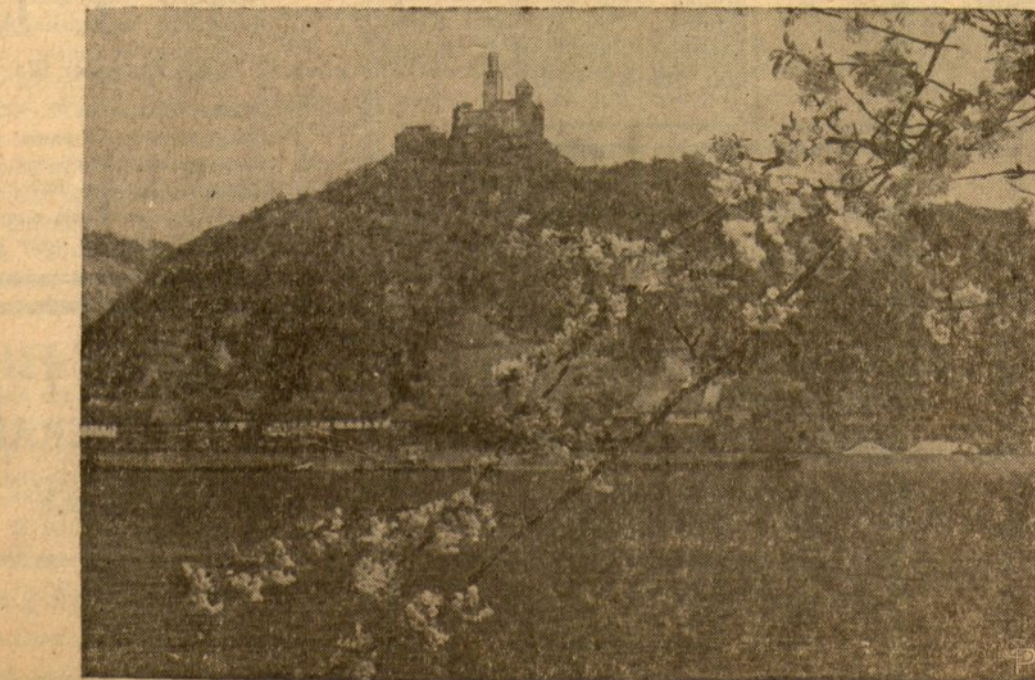
Mūsų mielo vadovo

muz. A. MIKULSKIO tėveliams Lietuvoje mirus, gilia užuojautą jam reiškia ir drauge liūdi

Čiurlionio ansamblis

Statant didžiąją radaro užtvartą nuo galimų puolimų iš sovietų pusės, vidurinė Kanadoje dabar į darbo tatką įjungta virš 30 he-likopterų.

Reino upės krantuose, kur puikūs vynuogynai, tebestovi ir puikios pilaitės, senosios didybės pa-minklai. Vaizdas į Marksburgo pilį iš Reino upės.